

' Wij zijn allen omgeven door de donkerte, maar wanneer de één stuit op een muur, voelt de onwetende zich als een vis in het water in het midden van dit verblijf'

'In de gevangenis is niets meer menselijk, eigenlijk bestaat er niks harders... Volhouden moet je... Wat er ook op je pad komt tijdens die vreselijk lange lijdensweg.

Je hebt geen keus, je kán niet afzwakken of afglijden, hoewel je echt wel dagen hebt dat je het totaal niet meer ziet zitten, maar je wilt toch ook niet dood, of geestelijk doordraaien.'

'Ach... eigenlijk is achter de tralies zitten hetzelfde als oud worden...

Je wílt het niet, maar er is helemaal niks aan te doen...'

AFSCHEID VAN DE FINCA

Nerja deed bijna spookachtig aan, onbestendig, de straten verlaten, een februari-zondag in een Spaanse badplaats... Altijd troosteloos. Het was koud op die zondagmiddag... Een plek waar je niet wilt zijn, en al helemaal niet geboeid en wel achter in een Seat van de Guardia Civil. Op het *Comisaría* aangekomen moest ik op een binnenplaatsje een cel betreden die meer weg had van een verwaarloosde circusdienkooi. In een oogopslag zag ik dat er al in geen jaren meer was schoongemaakt. Het vocht droop langs de vervelozе muren. Een overweldigende urinelucht sloeg me op de strot en benam me de moed om een blik op het toilet te werpen. Dit was duidelijk het eindpunt van de beschaving.

Ik bleef wat staan draaien voor de roestige celdeur, die kort daarop krakend werd opengetrokken waarna er met de grootst denkbare onverschilligheid een dun dekentje naar binnen gegooid werd. Ik pakte het van de grond en kwam tot de conclusie dat er een lucht vanaf kwam alsof er een zwerver onder had overwinterd. Mijn lijf voelde aan alsof iemand mij een levensgroot pak slaag had gegeven. In mijn hoofd waren even geen gedachten meer. Mijn denkmachine had het opgegeven. De stekker was er simpelweg uitgetrokken. Alleen maar leegte... een onvoorstelbaar grote leegte. Als mijn wereld al niet was ingestort, dan was dat nu wel het geval. De ultieme bevestiging. Het was érgér. Het was het einde van de wereld... De wereld waar ik al een tijd in ronddwaalde zonder bezieling.

Mijn hart leek grote moeite te hebben met het rondpompen van mijn bloed. Via de getraliede celdeur kon ik kijken op het binnenplaatsje waar de mannen druk in de weer waren met de uit de lucht komen vallen hasjvangst. Er werd flink handen geschud en complimentjes gegeven aan de man die besloot om toch mijn jeep aan een nadere inspectie te onderwerpen, nadat zijn ogen waren gevallen op mijn vervloekte *litrona* (literfles bier) tussen de stoelen. Ze liepen nu het bureau binnen. De boodschappentas bomvol hasj bungelde tussen twee agenten in. Het werd muisstil op de binnenplaats. Een onwerkelijke stilte. Van ellende ging ik in de foetushouding liggen op een dun plastic matrasje met bedenkelijke vegen erop. Ik voelde het koude beton dwars door het matras heen. Mijn lichaam wilde maar niet warm worden.

Het voelde aan alsof ik een uur in ijskoud water had gelegen. Ik rilde en klapperde met mijn tanden terwijl ik dat gore dekentje zo goed mogelijk sluitend om me heen probeerde te krijgen, waarbij ik de verschrikkelijke penetrante geur van de deken maar voor lief nam. Er bleken maar twee celletjes te zijn op die binnenplaats. De man in de cel naast mij riep om de paar minuten dat hij een sigaret wilde. Hij werd genegeerd, net zoals ik de eerste uren waarin de leegte die ik voelde in mijn hoofd, plaats begon te maken voor honderden herinneringen waarvan sommige al sinds mijn vroege jeugd niet meer tevoorschijn waren gekomen... Kristalheldere herinneringen uit een nog onbezorgde tijd.

Een rustige bolbuikige agent opende met veel kabaal de celdeur en bood me zowaar een sigaret aan. Ik mocht deze voor de celdeur oproken terwijl hij naast me bleef staan. *‘Tenías mala suerte hombre?’* (Of ik pech had gehad?) Ik knikte maar van ja, met een van hopeloosheid verbeterd gezicht. *‘Pech...’* Ik heb nooit zo geloofd in dat woord. Pech is bijna altijd een consequentie van iemands handelen, een samenspel van handelingen en beslissingen die leiden tot de zogenaamde pech... Het is dus een gevolg van. Net zoals ‘geluk’ geen geluk is, maar je afdwingt door je manier van leven en het nemen van de goede beslissingen. Dat is dan geen geluk dat je op je pad vindt, maar het gevolg van je wijsheid en vaak vasthoudendheid om een bepaald doel te bereiken...

En aan wijsheid ontbrak het me al een tijdje hoor.

Na de sigaret opgerookt te hebben, moest ik mee naar de balie van het politiebureau. Dit alles ging vrij gemoedelijk zonder boeien of de Spaanse gebiedende wijs. Op de computer werd nu op het dooie gemak gezocht onder mijn naam. Het was nog even in me opgekomen om een valse naam op te geven, maar ik zag daar snel vanaf. Ondanks dat ik geen enkele papieren bij me had zou het nutteloos zijn over mijn identiteit te liegen. Het zou mijn aanstaande lijdensweg alleen nog maar erger maken. De man tuurde naar het scherm. Ineens zag ik aan zijn blik dat hij iets gevonden had. De agent keek mijn kant op met een paar bruine ogen die dwars door me heen leken te kijken. Hij vertelde me in een perfect verstaanbaar Spaans, dat ik door de Nederlandse autoriteiten werd gezocht voor onder andere *homicidio*... Doodslag volgens de man, maar in sommige gevallen zou het ook pure moord kunnen zijn.

Ik zei de agent dat ik in heel mijn leven nog geen vlieg had vermoord, maar wist al dat mijn woorden in een oneindige diepte zouden vallen. Ik was op de 'telex' gezet voor de duivelsachtervolging in oktober 2007 op de A4 in Nederland, waarbij ik snelheden had bereikt van over de driehonderd kilometer per uur met mijn twaalfcilinder-BMW. Wat kon ik daar nog tegenin brengen? Alles was nu verloren... Ik bedacht me: als ik op een willekeurig moment een gewone routinecontrole had gehad en het woord *homicidio* was tevoorschijn gekomen, dan zou ik direct een Spaans politiepistool tegen mijn slaap aan hebben gekregen. Hier op het bureau echter behandelde niemand mij opeens anders, ook werd ik nog steeds niet geboeid.

Een kind kon het weten... Ik zat in de grootst mogelijk denkbare armoe, en zou waarschijnlijk voor hele lange tijd niet meer over mijn eigen leven kunnen beslissen. Aan de ene kant mijn arrestatie in Spanje, op de meest onzinnige manier die je maar kan bedenken, en aan de andere kant Justitie in Nederland die om mijn aanhouding had gevraagd door mij Europees te laten signaleren. Het besef kwam langzaam... Er is geen weg meer terug. Het is écht afgelopen... Ik word met mijn hoofd vol problemen, een verscheurt hart en wat er nog over is van mijn ziel, in het cachot gestopt voor een tijd die geen zinnig mens kan bevatten. Ik vroeg me af of het nog erger kon...?

Nee, erger dan dit...

Het spel was over. Niets meer zou me nu nog kunnen redden. Ondertussen zag ik een fotograaf het bewijsmateriaal in de vorm van de hasjzeepjes op een grote tafel uitleggen, om daarna alles op de gevoelige plaat vast te leggen. Dit alles ging gepaard met een hoop bombastie alsof ze net Pablo Escobar hadden gearresteerd. Toen de fotograaf daarmee klaar was moest ik met de man mee naar een kamer waar er uitgebreid foto's van mij gemaakt werden. Kort daarna werden alle mogelijk denkbare vinger- en handafdrukken afgenomen en uiteindelijk wangslim voor de DNA-database. Het verhoor (naar later bleek het enige dat ik ooit zou krijgen) was verbazingwekkend kort. Het 'verhoor' baseerde zich meer op het typen van de feiten. Nergens werd op doorgevraagd, en waarom zouden ze ook? Ze hadden mij, de hasj, gooi me maar in de bak. Zaak gesloten... Lekker makkelijk, en waar ik later achter kwam een typisch Spaanse manier van politieonderzoek. Hoe minder tijd het kost hoe beter, denken ze in Spanje. Zelfs over de jeep waarin ik reed werd heel weinig gevraagd.

Ik zei dat ik hem geleend had van een Engelsman waarvan ik zijn achternaam niet eens kende, en die ik wel eens in een bar ontmoette zonder dat ik wist waar hij woonde.

Ze vroegen waar ik woonde, waarbij ik ze makkelijk had kunnen vertellen, bij die en die in een hutje in de bergen. Tot mijn eigen verbazing hoorde ik me zeggen dat mijn huis al twee jaar lang *Finca Victor* was in Cómputa... Ik had ook niets meer te verbergen, in ieder geval geen wietkwekerij, en ach... eigenlijk kon het me ook allemaal niets meer schelen. Misschien gek, maar ik wilde afscheid nemen... Kijken hoe het met de honden en katten ging, de humoristische kat Max. Ik wilde ze gewoon nog één keer zien. Ik moest ook kleren hebben. Ik zou voor lange tijd de gevangenis in verdwijnen zonder enig zicht op hulp van buitenaf. Ik wilde foto's van mijn zoontje meenemen... nog één keer het dal inkijken, nog één keer de zee zien schitteren tussen de bergtoppen door, nog één keer de lucht op de berg opsnuiven, nog één keer mijn kroegje *Venta de Palma* zien op de top van de berg. Ik denk dat ik het gewoon nog niet kon geloven dat ik alles nooit meer terug zou zien, het nog niet kon accepteren dat het toch écht afgelopen was.

Hoe ellendig ik me op de berg de laatste acht maanden ook gevoeld had; het was wel mijn ellende, het was mijn berg, mijn plekje, waar ik toch twee jaar van mijn leven heb doorgebracht. Het was inmiddels al avond en pikdonker buiten. Ik wilde nog maar één ding... Naar de finca. De rechercheurs op het bureau waren nu druk bezig om een huiszoeking voor te bereiden, in de hoop om nog meer belastende zaken te vinden of zelfs op iets 'groots' te stuiten. Toen ik zag wat voor een haast ze hadden, begon ik al spijt te krijgen van wat ik ze verteld had... Tegelijkertijd spookte allerlei ander criminele activiteiten van de laatste maanden door mijn hoofd. Als ze maar niks gevonden hebben, of zullen vinden, wat mij daaraan zou kunnen linken. Als het even tegen zat woonde ik de komende tien jaar of meer in een Spaanse cel.

Uiteindelijk vertelde ik dat mijn finca heel moeilijk te vinden was. Ik wist geen adres. Het huis had zelfs geen adres. Je moest gewoon weten hoe je er naartoe moest rijden over de wirwar van al die bergzandweggetjes, dat was niet uit te leggen. Ik zou mee moeten. Al met al stond ik stokstijf van de stress en vroeg of ze met een burgerauto wilden gaan.

Ik moest er niet aan denken dat de huisbaas mij achter in een politieauto zag zitten, hoewel die kans wel erg klein zou zijn op zondagavond. De berg zou compleet verlaten zijn. Zo verlaten als ik maar al te goed wist, niemand kwam daar ooit en dat was ook de bedoeling geweest toen ik daar ooit, pasgetrouwd, met Shannon ging wonen.

Een onvindbaar paradijselijk plekje onder de zon...

De burgerauto was geen probleem werd mij verzekerd. Ze staken mij weer terug in die stinkcel waar ik op van de zenuwen in het aarde-donker piepkleine rondjes liep tot ze mij weer kwamen halen. Op de binnenplaats waren inmiddels twee Seats type Leon verschenen zonder de uiterlijke politiekekenmerken, met in totaal zeven inzittenden. De hoofdcommissaris was erbij en een Belgisch meisje van een jaar of zeventien, die ze op deze zondagavond hadden opgetrommeld om als tolk te fungeren. De stoet vertrok richting C6mpeta. Al gauw verlieten we de desolate toeristenbadplaats Nerja, waarbij er met een bloedgang gereden werd.

Al v66r de snelweg bereikt te hebben zag ik snelheden op de teller van tegen de honderdtachtig. Ze waren er blijkbaar van overtuigd dat er geen seconde te verliezen was. Er werden tijdens het rijden blauwe magneetzwaailichten op het dak gezet, waarna er constant met groot licht geseind werd om de weg vrij te maken. De man achter het stuur vroeg elke dertig seconden of we wel goed gingen. Op de snelweg ging het nog wat sneller, tot zo'n tweehonderdtwintig kilometer per uur. Feitelijk hadden we de afslag Torrox-Costa-C6mpeta moeten nemen voor de kortste weg naar de finca, maar ik wilde ze via de moeilijkste weg de berg opsturen, eigenlijk geen idee waarom dit in mij opkwam, alles was toch al hopeloos verloren. Het was onomkeerbaar, zoals zoveel hachelijke gebeurtenissen en onverteerbare ervaringen van de laatste jaren. Aangekomen bij de afslag Algarrobo, sloegen we rechtsaf bij de Repsol-benzinepomp, waarna de Seats begonnen aan de ongeveer dertien kilometer lange klim naar de eens zo veilige en door niemand te vinden: *Finca Victor*. Het voelde alsof ik mijn eigen huis had verraden...

Via de verharde bergweg vol haarspeldbochten kwamen we na zo'n acht kilometer bij het dorpje Sayalonga, alwaar we via een sluiproute verder de bergen introkken over zeer slechte onverharde en bochtige bergpaden, soms langs diepe ravijnen. De chauffeurs reden echter nog als gekken.

De Seats die een veel te lage bodemvrijheid hadden, raakten met grote regelmaat met vette doffe klappen de bodemplaat, waarbij de inzittenden juist met hun kop tegen het dak aan zaten. De ergernis bij de smerissen naderde het hoogtepunt. Er werd gevraagd of het nog ver was. Ik melde dat het nog drie kilometer zou zijn voordat we zouden arriveren (dat ook tot op de meter klopte.) Zeer geagiteerd, met groot licht op, reden ze nu verder over de schemerduistere zandpaden; stenen sloegen met een noodgang tegen de wielkasten en het stoten en hobbelen ging onverminderd voort.

In de auto achter ons, zat de hoofdcommissaris die contact hield via de mobilfoon met de bestuurder van onze auto. Het bleek dat de commissaris zijn kookpunt al bereikt had want na zo'n tweeënhalve kilometer van nog meer rallyparcours, schreeuwde de man door de mobilfoonspeaker dat we ogenblikkelijk moesten stoppen. Ik keek achterom en zag hem uitstappen in grote stofwolken in het felle licht van de koplampen, waarna hij met grote passen op onze auto afkwam. Hij trok aan mijn deur, maar deze stond op het kinderslot, waarop hij schreeuwde naar de bestuurder dat hij deze moest ontgrendelen. De woedende commissaris trok me, terwijl mijn handen geboeid achter op mijn rug lagen, zowat uit de auto. Hij schreeuwde en vloekte dat ik iedereen in de maling nam. Er was hier geen enkel huis te bekennen.

'*Dónde está la finca, dónde estááááá?*' schreeuwde hij het uit. Ik verzekerde hem dat we er binnen twee minuten zouden zijn... Dat het waarheid was, bleek wel uit het feit dat ik de Terriërs Timo en Luz nieuwsgierig en vooral hongerig zag rondhuppelen tussen de politieauto's. Die arme hondjes hadden geen idee van het naderende onheil. Na de korte steile afdaling naar het perceel stonden we dan eindelijk voor de openstaande hekken van *Finca Victor*. Het huis had iets spookachtigs gekregen nu het al maandenlang verwaarloosd was. De buitenverlichting was kapot en de grote antiekgroene toegangshekken hingen scheef in de kapotte scharnieren.

De hondjes gingen als gekken tekeer van dit onverwachte bezoek op de eerst zo muisstille bergkam. Talloze kattenogen lichtten op in het donker, de meeste zochten een veilig heenkomen. Alleen de kater Max kwam op zijn dooie gemak eens kijken wat er aan de hand was. Ik moest in de auto blijven zitten. Een jonge agent, nog in de puberteit, bleef pal naast de auto staan om de wacht te houden zodat ik er niet van tussen kon gaan.

De tot op het bot geërgerde hoofdcommissaris en twee andere agenten, waren bezig met het aantrekken van kogelvrije vesten, waarbij ik me afvroeg waarom ze dat niet eerder gedaan hadden. Mocht er iemand vanuit de finca op de loer liggen en ze op de korrel hebben, dan waren ze wel mooi te laat.

Ze vroegen me of er geen andere mensen of grotere honden aanwezig waren in het huis waarmee ze rekening moesten houden. Als ik zou liegen zou ik er ongenadig van langs krijgen. Ik vertelde ze dat de voordeur klemde en niet op slot was. ‘U zult er niks vinden, geen mensen, geen honden, geen contrabande.’ Met getrokken pistolen, Amerikaanse stijl, liepen ze in het aardedonker richting voordeur en verdwenen in het huis. Ik vroeg aan die jonge agent een sigaret, waarop hij nors zei dat hij niet rookte en dat ik me vooral rustig moest houden omdat hij een slechte dag had.

Nee, mijn dag was lekker oké. Vertwijfeld keek ik naar de overweldigende sterrenhemel, de kosmos die ik zo vaak arm in arm met mijn Shannon ademloos had bekeken voordat ze besloot mij te verlaten. Ik besepte dat dit de laatste keer zou zijn dat ik deze pracht mocht aanschouwen vanaf ‘ons’ plekje... Mijn hart kromp ineen van ongenoegen. Ik leek te vallen in een peilloze diepte van eenzaamheid en *misería*... Ik bleef vallen tot ik er duizelig van werd.

Het duurde zeker een half uur voordat de agenten terugkeerden naar het hek waar de auto stond. Ik werd gesommeerd mee te lopen naar het huis, ook de tolk, het meisje dat in de andere auto had gewacht, moest meekomen. Ik stond nu geboeid en wel tegen de muur in mijn eigen huis. Alles was al vreselijk overhoop gehaald. Het zag er afschuwelijk uit. Zelfs de vuilnisbak was omgekieperd en iedereen liep het vuil dwars door het huis heen. Ze keken tussen de vuile was, waarbij alles op de vloer werd geflikkerd en ze de kleren uit elkaar schopten. Ze keken in de wasmachine, in de droger en alle keukenkastjes. Ze waren zichtbaar geïrriteerd dat ze nog geen bingo hadden, waarna ze kwamen met deze zin: ‘Weet U zeker dat er in dit huis geen geld of drugs verstopt zijn?’

Géld, pffff, dacht ik, geen stuiver had ik meer te makken, al acht maanden niet meer. Ik zei: (en dat ging via dat Belgische meisje) ‘Als hier wat te vinden zou zijn geweest, dan had ik U nooit naar deze plek geleid.’ Waarop ze kwaad antwoordden met: ‘Ja, de politie in Spanje is achterlijk zeker?’

Ze gingen verder met zoeken. Het was een sinister schouwspel voor mijn toch al op de proef gestelde geest. Ruw trokken ze alle hoezen van het leren bankstel. Overal waar je keek lag rotzooi op de marmeren vloer. Ik zag een gedeelte van mijn porno-dvd-collectie over de vloer verspreid liggen... Daar werd overheen gelopen, waarbij je het karakteristieke geluid hoorde van de knappende dvd-schijfjes. Nu was het de beurt om alle foto's uit de lijstjes te trekken. Ze veegden de schouw schoon en trokken lijstjes van de muren en eettafel. Foto's van mijn zoontje en die ik nog had van Shannon en de paarden, werden zonder genade op de grond geflikkerd.

Die foto's hoorden blijkbaar ook bij het vuil want daar werd ook overheen gelopen. Voor mij was dat juist nog het enige waardevolle in de nu vermaledijde finca... Ik zal de voetstapafdrukken op die foto's nimmer meer vergeten Een gebeurtenis die zo tekenend was voor dat moment...De complete vernietiging van mijn leven... Zo had ik de uitstraling in mijn ogen van iemand die gelaten zijn executie afwacht. Ik stond met mijn hoofd gebogen tegen de muur. Ik kon niet huilen, niet schreeuwen, maar een grotere triestheid heb ik in mijn leven zelden gevoeld. Het Vlaams meisje zag dat ik compleet kapot was. Ze zei toen in onvervalst Vlaams: 'Ik vind het zielig voor U meeneer... Ik voel heel erg met U mee.'

Ik knikte naar haar, met mijn lippen verbeteren op elkaar.

Menselijkheid... Een groot wonder in mijn ingestorte wereld. Zou die lieve meid door hebben gehad hoe enorm gesteund ik me door haar uitspraak voelde?

Opnieuw gingen de hondjes buiten vreselijk tekeer, er bleek nóg een auto aan te komen van de *Policía Local* van Cómpeeta, die blijkbaar op de hoogte gesteld was van de huiszoeking. Waarom, was mij een groot raadsel, daar de twee mannen als zoutpilaren stilzweigend toekeken hoe de wouten uit Nerja hun werk deden. Wel werd aan de heren de kortste weg naar Nerja gevraagd, want míj vertrouwden ze blijkbaar niet meer. De agenten uit Cómpeeta zouden wel voorrijden werd er gezegd. Eigenlijk hadden ze tot nu toe alleen maar het huis doorzocht terwijl er nog zoveel meer plekken in en om het huis te doorzoeken waren; zoals het zwembadhuisje of het huisje bij de wassertank of waar de gasflessen stonden opgeslagen, en natuurlijk in en rondom het stallenperceel.

Ze vonden het wel goed zo.

Ze kwamen op het laatst nog aanlopen met een toetsenbord waarna de vraag kwam waar de bijbehorende computer was gebleven? Dit toetsenbord had ik ooit gekregen van mijn ouders voor mijn verjaardag en was nog nooit gebruikt. Het was meegekomen met alle andere huisraad vanuit Nederland naar Spanje met de vrachtwagen. Ik haalde mijn schouders op omdat ik totaal geen zin had om dat te gaan uitleggen, waarop zij begonnen te schelden: ‘Die klootzakken zijn ons vóór geweest... Ze hebben het huis van bewijsmateriaal ontdaan.’ Ik kon hun gedachten hierover niet veranderen en eigenlijk maakte me dat ook geen flikker uit. Ze hadden niks gevonden, basta! Nou niks... er werd een digitale keukenweegschaal meegenomen die volgens hen zonder enige twijfel was gebruikt om drugs mee af te wegen.

De laatste minuten braken nu aan. Ik kwam tot het besef dat ik nooit meer op deze plek zou terugkeren. Ik zei nog iets tegen Max de kat, waarna ik vroeg of ik wat foto’s en kleren mocht meenemen. Dat werd nogal mokkend toegestaan. Ik moest wel opschieten. Ze ontdekten me van de boeien waarna ik snel wat kleren in een plastic tasje propte. Ik raapte een paar foto’s van mijn zoon van de vloer en liet de foto’s van Shannon bewust tussen het vuil liggen als een soort symbolisch afscheid: ‘Blijf jij hier nou maar eens alleen achter.’ Ik probeerde opnieuw op een hopeloze manier verlost te worden van dat alles verterend mensonterende gevoel dat in mijn ziel woonde... Zeker was dat ik dat ziekelijke gevoel mijn cel in zou gaan meenemen, en voor hoelang? Wat bij de één binnen twee maanden ‘slijt’ kan bij mij jaren duren... De voordeur werd verzegeld waarna ik vroeg hoe het nu verder moest met alle dierenkinderen waarvan ik wist dat ik deze nooit meer te zien zou krijgen. Mijn maag keerde zich om bij de gedachte dat ze nu voorgoed aan hun lot werden overgelaten. Het antwoord was kort maar krachtig: ‘Dat moet je huisbaas maar zien te regelen.’ Nee, Spanjaarden zijn meestal niet al te begaan met het lot van dieren, en dat was duidelijk aan de gezichten van deze agenten af te lezen. Ik strompelde krachteloos naar de politieauto, en met de *Policía Local* als voorste auto reden we met de drie auto’s het steile bergpad weer op. Aan de rechterkant gleden de stallen voorbij.

Ik had in de zomer van 2008 de eerste steen gelegd. Een onvoorstelbare hoeveelheid energie werd in één klap in de vuilbak gegooid. Die stallen waren de laatste acht maanden mijn enige hoop op de terugkeer van Shannon geweest.

Het was toch háár paradijs voor de paarden geweest... Háár droom die ik had verwezenlijkt... Allemaal voor niets. Ik had tevergeefs op haar gewacht in de meest desolate eenzaamheid. Dag stallen... Zo enthousiast waren we erover geweest. Ik zie ons nog samen op dat landje staan, druk plannen makend voor de bouw... Dag dieren, dag mooie finca, dag alles... Adios vaarwel.

Ik zou een groot deel van mijn ziel voor altijd op deze plek achterlaten... iets dat geen enkel ander mens op aarde ooit zou kúnnen begrijpen. Timo en Luz renden blaffend nog zo'n twee kilometer achter de auto's aan waarna ze het opgaven en met hongerige buikjes in de koude februari-avond verdwenen... Voor altijd. Dat was het dan... Geboeid werd ik afgevoerd van mijn berg, om nooit meer terug te keren. Ik had geen adem, geen energie meer, ja... geen ziel meer... Die Spanjaarden reden rond met een leeg omhulsel van mezelf, ik was óp. We reden langs de oeroude olijfboom, de boom met het melancholische gezicht... Bij de kroeg *Venta de Palma*, die op deze zondagavond dicht was, werd de weg vervolgd richting Torrox. Ik bedacht me dat ik nog een rekening had openstaan van tweehonderd euro bij kroegbaas Louis... Ik voelde me er slecht over.

Die mensen waren zo lief voor mij geweest. De afgelopen acht maanden was ik daar met een warm hart opgevangen. Ik kwam daar met mijn ziel onder mijn arm aanlopen nadat Shannon voorgoed vertrokken was. God wat voelde ik me ongelukkig. Ik zocht mijn heil in dat Spaanse kroegje. In de winter brandde er een knusse houtkachel. Ik voelde me daar altijd op mijn gemak. Had ik geen geld, kreeg ik een bord heerlijk eten voor mijn neus, sigaretten op de pof, een fles rode wijn mee naar huis... Heel erg bedankt, ik zal het nooit vergeten.

In de auto vroegen de agenten nog wat over de zogenaamde hasjhandel... alsof ik nog zin had om ook maar érgens antwoord op te geven: *'No comprendo nada y no lo sé.'*

'Ik begrijp er geen snars van en ik weet het niet,' antwoordde ik, waarop die agenten tegen elkaar zeiden:

'Die Hollander begrijpt ons donders goed.'

FINCA VICTOR CÓMPETA

DE EERSTE METERS VAN ‘DE WEG VAN VERDERF’

Na een vreselijk koude ongelukkige nacht in de stinkcel op het binnenplaatsje, moest ik naar de rechtbank in Torrox (vlakbij Nerja) voor mijn voorgeleiding. Als ik op één punt de benen had kunnen nemen dan was het dáár wel. Ik moest vrij lang wachten in een kamer waarvan de deur op een kier stond, en ze lieten me alleen. Ik had toen zo het gerechtsgebouw kunnen uitsprinten. Ik speelde minutenlang met deze gedachte, maar ik was nog wel geboeid, en waar moest ik in godsnaam naartoe zonder geld, zonder niks, wie zou me helpen...? Ik zag mezelf al door dat dorpje rennen met mijn handen op mijn rug...

Ik had de moed er niet meer voor.

De voorgeleiding duurde nog geen vijf minuten. Er was een ‘advocaat’ bij die geen enkel woord met mij gewisseld had en van wie ik ook nooit een telefoonnummer of adres zou krijgen. De Europol-zaak bleek nu voorrang te hebben en zodoende zou ik eerst voorgeleid moeten worden bij het Gerechtshof Nummer Drie te Madrid. Ik zou er de volgende morgen al om kwart over tien moeten verschijnen. Midden in de nacht, om kwart over drie, werd ik totaal verkleumd uit die stinkcel getrokken. Ik moest met mijn plastic tasje kleren plaatsen in een Mercedes Sprinter, type boevenwagen. De chauffeurs hadden moeten tekenen voor de ‘lading.’ In een onbewaakt moment zag ik kans een pakje Chesterfield met aansteker van de balie te grisen. Het voelde net alsof ik een goudklomp van twee kilo had gejat, zo blij was ik met de veertien sigaretten die nog in het pakje zaten. Ik werd superstrak geboeid en moest het achtergedeelte van de vervloekte bus betreden: twee korte stalen bankjes langs de zijkanten besloegen het hele interieur.

Zo’n zeshonderd kilometer had ik voor de boeg, achter in dat ijskoude oncomfortabele bakkie. Ik was blijkbaar belangrijk genoeg om door twee chauffeurs in het holst van de nacht van de Costa del Sol naar Madrid vervoerd te worden. Op welke manier ik het ook probeerde, ik kreeg het niet voor elkaar om een beetje aangenaam te gaan zitten. Mijn handen en armen zaten compleet in de verdrukking door die boeien, en mijn geroep om ze los te maken echode kansloos rond in het bakkie. Ik was één brok ellende: ik moest naar de wc, had het koud, een enorm droge strot, wilde roken en ik begon mezelf te rui-ken na anderhalve nacht onder dat stinkdekentje te hebben gelegen.

Nergens natuurlijk een druppel water te bekennen om je te wassen. Van pure ellende ging ik maar op de spekvette vloer van de bus liggen en dacht: als Shannon me zo eens zag liggen, als mijn zoon me zo eens zag liggen, mijn ouders, mijn vrienden... Ik dommelde zowaar een paar keer weg bij het monotone geluid van de Mercedes-dieselmotor en het geruis van de cardanas.

Na een paar uur rijden stopte de chauffeurs voor een broodje en koffie. Ik mocht zowaar roken en naar de wc, die gewoon in het busje bleek te zijn, weliswaar voor dwergen gemaakt, maar toch oké. Boeien weer om, en weer op weg naar Madrid... Eenmaal in de Madrileense binnenstad aangekomen, bleken de chauffeurs niet precies te weten naar welk gebouw ze moesten rijden. Ze reden zeker een uur in de volle spits in de rondte, voordat ze een parkeergarage inreden die onder het gerechtsgebouw bleek te liggen. Ook hier zaten ze verkeerd want we kwamen met bus en al krakend en schurend tot stilstand tegen het lage dak in de parkeergarage.

Eerder had ik al de antennes op het dak horen breken, maar dat was blijkbaar voor de chauffeurs geen reden geweest om de boevenwagen in z'n achteruit te zetten. Nu stonden we dus klemvast in God mag weten welke parkeergarage. De schade aan de bus werd nog verergerd toen de chauffeurs al druk discussiërend het busje 'los' probeerde te krijgen, waarbij er vol gas werd gegeven en beetje bij beetje de koppeling erbij. Het resultaat was dat ik achter in dat bakkie naar adem zat te happen als een vis op het droge door de rookwolken die ontstonden van de totaal verbrande koppeling.

‘WAT EEN KUTCHAUFFEURS!’

Tegelijkertijd dacht ik aan mijn afgelegde lijdensweg met de chauffeurs die ik in dienst had toen ik mijn eigen internationale transportbedrijf bestierde rond het jaar 2000: het waren net kleine kinderen, er ging altijd en eeuwig elke dag wel iets mis dat je klauwen met geld kostte. Goed, de wagen was nu wel los, zij het met flinke dakschade en een linke koppeling. Na de goede ingang te hebben gevonden werd ik in een typerende gerechtsgebouwwachtcel gestoken. Het blijkt dat er geen enkel verschil bestaat tussen de wachtcel op het Paleis van Justitie in Den Haag en die van de Madrilenen: een betonnen bank om op te zitten, geen ramen, en verder *nada*. Niet veel later ging de twintig centimeter dikke celdeur open en propten ze er nog drie Kaapverdianen bij.

(Die komen van die eilanden zo'n zeshonderd kilometer uit de kust van Senegal.) Ze hadden een allesvernietigende kadaverlucht om zich heen hadden hangen waar ik nog heilig bij was. Zo te ruiken waren zij ook al een poosje onderweg geweest. Het is verschrikkelijk als je zo vies en ongeschoren voelt en moet verschijnen voor een hoop mensen.. Al vrij snel werd ik geroepen; in de gang stond een oude Belg (wéér één) met een wandelstok. Hij zou mijn tolk zijn, ook schudde ik de hand van de vrouwelijke advocaat Mercedes Bermejo, maar ik kreeg nauwelijks de kans om met beiden een fatsoenlijk woord te wisselen. We moesten een soort huiskameridee rechtbankzaaltje betreden met allerlei Spaanse vlaggetjes en natuurlijk de foto van de Koning Juan Carlos aan de muur.

In de Madrileense Rechtbank Nummer Drie, ging het dus om mijn uitlevering naar Nederland; de *Juez Magistrado* (hoogste rechter) keek zeer ernstig en las voor vanaf zijn computer: het hele verhaal van de achtervolging op de snelweg A4 onder invloed van cocaïne en zo wat meer. Hij keek dwars door mij heen alsof ik er niet stond, en vroeg me of ik akkoord ging met de uitlevering aan Nederland, waarop ik me een simpel 'si' antwoordde. Kort daarop vroeg hij wat er nou precies in Nerja was gebeurd. Ik antwoordde dat ik gewoon simpelweg tegen de lamp was gelopen, waarop die Belgische oude tolk, die duidelijk al véél te lang in Spanje woonde, geschokt tegen mij zei: 'Wát... heeft U een ongeluk gehad?' Toen moest ik die tolk weer gaan uitleggen dat wij dat in Nederland als gezegde hebben als iemand in de kraag wordt gevat door de Lange Arm der Wet... En zo iemand moet je dan bijstaan in tijden van verschrikkelijke nood... Eén groot armoedig drama... De rechter zei vervolgens, als de rechtbank in Torrox de hasjzaak liet vallen, ik wat hem betrof snel naar Nederland gestuurd kon worden.

En dat was het zo'n beetje... deze advocate had haar mond niet of nauwelijks opengedaan en voor dat ik het wist zat ik al weer op het bankje in de cel tussen de Kaapverdianen. Na de langzaamst voorbij kruipende dag uit mijn leven, kwam er 's avonds om een uur of zeven een parket wachter naar de wachtcel met de mededeling: '*Te vas a Soto del Real.*' (Je gaat naar Soto del Real.) Het bleek daar algemeen bekend te zijn: 'Soto, Soto,' hoorde ik heel de tijd over de gang, het werd al snel duidelijk dat daar veel buitenlanders naar toe werden gestuurd in afwachting van hun uitlevering naar welk land dan ook.

Voor mij klonk het woord ‘Soto’ meer als het voorportaal van de hel... Om halfacht werden we met drie man in de boevenwagen geladen en vertrokken we richting ‘Soto,’ althans dat dachten we... er volgde een beproeving die zijn gelijke niet kent. Kriskras reden de chauffeurs door de binnenstad van Madrid op een manier al waren ze pizzakoeriers, er werd tig keer gestopt, motor uit, waarbij we geen enkel idee hadden waar we waren en hoelang we moesten wachten, ook hadden we het idee dat ze gewoon ergens waren gaan eten onderweg, en wij daar maar zitten achter in dat bakkie.

Gedurende de verdere reis werden er nog vijf mensen in de boevenwagen gepropt, het maximale aantal gezien het aantal zitplaatsen. Door het hossen en stoten, alsof je in een kermisattractie zat, en het vele bochtenwerk niet bepaald subtiel uitgevoerd door de onverschillige chauffeur, werd er één vreselijk misselijk. Het werd alleen maar erger omdat we niet naar buiten konden kijken om ons ergens op te oriënteren. Het was feitelijk alsof je geblinddoekt op een vliegend tapijt zat, echt iedereen voelde zich verschrikkelijk, tot er opeens ongecontroleerd over de vloer werd gekotst. De hele verdere reis zaten we nu lekker in de zure kotslucht met acht man. Iedereen nam het gelaten voor lief... Wat moest je anders?

Tijdens de scherpe bochten gleed de prak kots van links naar rechts over de vloer van de bus, totdat we eindelijk een recht stuk van betekenis kregen... Dat moest de snelweg zijn. Om tien voor halfeen `s nachts kwamen we geheel aan het eind van onze latijn aan bij de inkomstenafdeling van ‘Soto’ de *Ingreso* zoals dat in Spanje genoemd wordt, een woord dat je in de bak heel vaak hoort, ingreso zus, en ingreso zo, het episch centrum van de nor. Bijna vijf hele uren hadden ze gedaan over de zestig kilometer vanaf het gerechtsgebouw te Madrid naar de gevangenis.

Ik was dus al zo’n eenentwintig uur onderweg, en had sowieso al amper geslapen in de dagen daarvoor. Ik voelde me alsof ik een marathon had gelopen met een rugzak van zestig kilo op mijn bult. Het mag raar klinken, maar als je allemaal aan elkaar vastgeketend zo’n vreselijke reis achter de rug hebt, dan schept dat een band.

Zo zou ik ze zo nog allemaal herkennen: een Roemeen, een dikke Ghanees, een Mexicaan van anderhalve meter, een zuchtende Rus, een Fransman, een Dominicaan, (de kotser) een manke Italiaan en deze Hollander.

Die mensen kwam je later nog wel eens tegen als je naar het sportcomplex liep, en er volgde dan gesprekken. De Ghanees had een recordhoeveelheid van maar liefst 2,2 kilo aan bolletjes cocaïne in zijn buik toen hij ‘tegen de lamp liep’ op het vliegveld Barajas te Madrid. Hij huilde om zijn vrouw en kinderen, wie moest er nu voor ze zorgen?

Later hoorde ik dat de officier meer dan negen jaar tegen hem had geëist. Op de Ingreso-afdeling werd er een foto gemaakt waarop je er op z’n zachts gezegd niet al te voordelig opstond na die stortvloed van ontberingen. Met een oververmoeid ongeschoren, moedeloos gezicht werd ik op de gevoelige plaat vastgelegd. Ik heb later nog eens een nieuwe gevangenis pas aangevraagd omdat ik hem zogenaamd kwijt was, zodat ik de originele ooit eens aan iemand zou kunnen tonen. Die pas staat symbool voor mijn ‘Weg van Verderf.’ Het nummer van deze pas is uniek en voor het leven, en krijg je weer terug als je bijvoorbeeld tien jaar later weer in de Spaanse lik belandt. In mijn geval kan je aan het jaar 2010 zien, waarmee het nummer begint, dat ik voor het eerst in Spaanse detentie zat. 24 Februari was mijn dag van binnenkomst, precies één week voor mijn drieënveertigste verjaardag...

Hoeveel verjaardagen zouden er nog volgen achter de tralies...? Ik moest er maar niet teveel aan denken. U kunt het geloven of niet, maar ik ben mensen tegengekomen waarvan de gevangenis pas begon met het jaar 1972, een leven lang bak in, bak uit, maar vooral bak ín, en dat was aan hun gezicht en lichamelijke conditie te zien ook... Een gevangenisgezicht, een gevangenislichaam. Je kreeg ook een pasje waarmee je kon afrekenen in de gevangeniswinkel de zogeheten *Economato*. Een wel héél beroemd bajeswoord... En afrekenen... tja, dan moet er wél eerst iets op je rekening staan... Nadat mijn schamele bezittingen op contrabande waren gecontroleerd werd er gelegenheid gegeven tot het nemen van een douche. De doucheruimte met scheidingsmuurtjes was brandschoon en pico bello in orde.

Het water was heet en kwam onder grote druk uit de douchekop, op een manier dat je rug bijna werd gezandstraald. Maar het was héérlijk, eindelijk water en zeep. Zo’n twintig minuten bleef ik onder de douche staan omdat niemand zei dat ik er onder vandaan moest komen.

MINISTERIO DEL INTERIOR
SECRETARÍA GENERAL DE
INSTITUCIONES PENITENCIARIAS

DATOS DEL INTERNO

Apellidos
VAN DER MARK

Nombre
MICHAEL JIM

NIS 2010005814

Pulgar derecho 24 de febrero de 2010

1.90

IDENTIFICACION

CENTRO DE INVESTIGACIONES PENITENCIARIAS

MINISTERIO DEL INTERIOR

***Het eind van mijn Latijn!
24 februari 2010, 00:30 Soto del Real.
Mijn entree in het Spaanse gevang.***

SOTO DEL REAL PRISIÓN

Je spekvette kleding werd gewassen en zou je snel terugkrijgen als je eenmaal op de afdeling zat. In ruil voor je kleren kreeg je een wit overall, die bij mij zo'n vijftien centimeter te kort kwam op de benen en vreselijk in mijn kruis knelde. U kunt zich voorstellen hoe je er dan bijloopt met je goede gedrag. Ik protesteerde hevig en vroeg of ze geen andere hadden, waarop gezegd werd dat ik het er maar mee moest doen. Het zou toch maar voor één of twee dagen zijn, werd mij schouderophalend medegedeeld.

'Eén of twee dagen, pfff, dacht ik, alsof het niets is...' Om een uur of half twee in de nacht werden we dan ingesloten op de zeer Spartaanse Ingreso-afdeling. Iedereen had zijn, ik noem het maar 'gevangenisoverlevingspakket' gekregen: vier rolletjes wc-papier, rood plastic Playmobiel-bestek, plastic beker, scheerschuim en scheermesjes van uitzonderlijk lage kwaliteit, tandenborstel, vier condooms, beddengoed en een ditmaal wel goed ruikende deken, zij het een hele dunne. Ik stond nogal op te kijken van de in het overlevingspakket aanwezige condooms, maar niemand knipperde ervan met zijn ogen. In Spanje delen ze die dingen nou eenmaal uit in de gevangenis. Vrijwel direct vroeg er iemand of hij mijn condooms mocht hebben, waarbij ik dacht toen ik ze aan hem gaf: hij heeft er zeker niet genoeg aan vier. Later bleek dat er zelfs mee gehandeld werd binnen; soms gingen er mensen met verlof die dan buiten kwamen met een paar honderd condooms. Vervolgens verkochten ze deze aan de straathoertjes of maakten gebruik van hun diensten in ruil voor diezelfde condooms. De hoertjes in Madrid en Malaga, waar ze op industrieterreinen nog net niet in hun blote kont op naaldhakken rondlopen, krijgen van hun pooiers (meestal Roemenen) afgemeten hoeveelheden condooms. Zoveel condooms is zoveel geld, is dan de stelregel, dus die meiden zouden blij zijn met extra condooms want dan konden ze wat sjoemelen. Ze worden blijkbaar zo strak in de gaten gehouden dat ze zelf niet naar de winkel stappen of het zelfs maar durven uit angst om de touwtjufus te worden geslagen.

Deze nacht werd ik ingesloten met een volledig door de Guardia Civil in elkaar gebeukte Mexicaan die een ongelooflijke hoeveelheid krammen over zijn armen en in zijn hals had. Zijn diepe wonden waren hiermee dichtgemaakt, dat ging zeker vlotter dan gewoon hechten. Hij bleek te zijn opengesneden door de nieuwe vriend van zijn ex toen hij dronken verhaal kwam halen.

Hij had zijn ex-vriendin met een kapot glas aangevallen, waarna hij tegen het fileermes van haar vriend aanliep. Hij huilde... en vertelde zijn verhaal totdat we volledig uitgeput in het stapelbedje in slaap vielen. Ik had na al die ontberingen van de laatste dagen totaal geen zin om naar hem te moeten luisteren, maar hij was zo vreselijk ontrederd dat ik het niet over mijn hart kon verkrijgen om de onverschillige Harry te gaan uithangen en te zeggen dat ik wilde slapen. Het was mij al eerder opgevallen dat Mexicanen, maar ook andere Midden- en Zuid-Amerikanen perfect duidelijk en op een elegante manier Spaans spreken, *‘Español in su forma más pura’*, een ongekende wereld van verschil met het vreselijke verkrachte Bargoens en ingeslikte Spaans waaraan ik me al zo vaak ergerde in Andalucía.

De Colombianen leggen enorm veel drama in hun spraak, meer emotie, soms lijkt het alsof ze zingen, maar ook zij zijn uitstekend te verstaan. De Mexicaan vond in mij een luisterend oor. Het gebeurde later meer dan eens dat mensen hun verhaal aan mij kwijt wilden. En... ja, ik kán ook best heel goed luisteren, en zulke mensen zijn dun gezaaid in de gevangenis, waar uiteindelijk een ieder alleen maar aan zichzelf denkt en niet zit te wachten op de problemen van een ander. Wat dat betreft ben ik best heel geduldig en beleefd, óók als de verhalen mij niets interesseren. De volgende dag mocht iedereen om tien uur `s ochtends naar beneden in een soort grote kamer waarvan ze de schuifdeur automatisch konden bedienen. Voor het eerst maakte ik kennis met de ondraaglijke herrie die wordt veroorzaakt door teveel pratende en zelfs schreeuwende mensen in een beperkte ruimte. Tachtig procent was aan het paffen. Ergens hoog in de muur stond een piepklein klappaampje op een kiertje waardoor er meer rookwolken hingen dan in een illegaal casino op zaterdagavond. Mijn Chesterfields waren inmiddels op. Na een tijdje vroeg ik aan een Italiaan (die manke) een sigaret en kreeg die... Waarschijnlijk door het ‘in-komstenaafdelingsamenhorigheidsgevoel’ want wat later eenmaal op de afdeling geplaatst, bleek het verdomd moeilijk, zo niet onmogelijk om een sigaret te scoren. Ik was zonder één centavo in de bak terechtgekomen. In Spanje nota bene, er zou niemand zijn die me zou helpen, dacht ik...

Een licht gevoel van paniek maakte zich van mij meester. Om een uur of elf kwamen ze langs de schuifdeur met een soort rijdende winkel die snacks, koffie, thee en sigaretten verkocht.

Voor het eerst voelde ik hoe het was om te moeten toekijken hoe anderen koffie en sigaretten kochten, terwijl je daar zelf ook naar snakt, zeker in die zenuwtoestanden als je nog maar net gearresteerd bent. De uitstekende koffie die ze in de gevangenis verkochten, kostte maar zestien cent per bekertje... zestien cent!! Maar die zestien cent moest je wél hebben... en alle BMW's, Jaguars, motoren, hotelsuites, belachelijke hoeveelheden cocaïne en dure huizen ten spijt... Ik was nog niet meer goed om zestien cent op te hoesten... Terwijl ik deze gedachte had, leek de herrie ineens van heel ver te komen. Ik hoorde haast niets meer, mijn zelfbeschermingsmechanisme had het geluid uitgezet. Ik nam een besluit: ik vraag aan niemand hierbinnen ook maar iets... Je bent toch een échte vent... Verlaag je niet tot parasiet van de afdeling, ze zien je al aankomen. Af en toe liep ik even naar de stinkende wc voor een slok water met pleebijmaak, het geroezemoes leek nu in slowmotion te worden afgespeeld.

Waarom was ik niet gewoon teruggegaan naar Nederland toen Shannon mij verliet, naar mijn zoon, ja, misschien wel naar de gevangenis, maar in eigen land? Omdat Shannon had gezegd dat ik dan wel gék zou zijn? De laatste avond op de Ingreso-afdeling moesten de Mexicaan en ik nog iets heel vernederendst meemaken; om half elf ging plots de deur open, het bleek de directeur van de bajes te zijn met zo'n vijftien functionarissen in opleiding.

Ze hadden precies onze cel uitgekozen...

Wij dienden te fungeren als proefkonijnen... als leerobject: tegen de muur, benen wijd, die gasten stonden daar allemaal met latexhandschoenen aan. Eentje deed wel even voor hoe het moest; in de mond kijken, in de oren, zoeken door je haar, broek uit, laten zakken tot op je enkels en bukken maar, je ballen optillen en zo wat meer. Op zo'n moment wil je alleen nog maar van de wereld verdwijnen, of er op z'n minst in ieder geval eentje z'n strot dichtknijpen. Daar heb je zo ongelooflijk jezelf mee, zeker in Spanje waar je bij het minste geringste een paar jaar celstraf erbovenop geschept krijgt. Dus zit er niks anders op dan je het hele complete circus al tandenknarsend te laten welgevalen. Moe en vernederd viel ik later in slaap... Ik hoorde de Mexicaan weer huilen in zijn bed... ditmaal tranen met tuiten... En dát terwijl De Weg van Verderf nog maar nét begonnen was.

'El Camino de Podredumbre...'

‘ZIEK, ZWAK, EN MISSELIJK’

Naar de afdeling... Een functionaris met een perfect instinct voor wie er op een bepaalde afdeling zou thuishoren, selecteerde de gevangenen. Hij keek me nog geen twee seconden aan en zei: ‘jij gaat naar acht.’ Geen idee had ik wat me te wachten stond... oké dan maar, naar *módulo* (afdeling) acht.

Er moest een wandeling gemaakt worden over het onmetelijk grote gevangenisterrein, waarbij mijn aandacht getrokken werd door een ontzagwekkend hoge wachttoren. Links en rechts waren tuintjes aangelegd tussen al het beton, het zag er netjes en verzorgd uit, wel overal zeer hoge betonnen muren. Ik liep nog in mijn witte bajes-overall met de hoog water op Scheveningen-look en ontdekte tot mijn grote ergernis dat ik niet eens een broek had tussen de kleren die ik na de huiszoeking in een tasje had gepropt.

Twee onderbroeken, een vest, wat T-shirts, twee paar sokken, maar geen broek te vinden... Ik hoopte maar dat ik snel mijn broek van de wasserij zou terugkrijgen. Bij de afdeling aangekomen, ging er een automatische schuifdeur open naar de verblijfszaal (*Sala de Estar*) en daar kon je het je bekijken! In de Nederlandse bajes zou er een bewaarder naar je toekomen om de huisregels uit te leggen, je een cel aan te wijzen, waarbij je zou moeten tekenen voor de celinventaris. Hier niets van dit alles... In Spanje flikkeren ze je met overlevingspakket en al zo de afdeling op, en moet je zelf maar een celmaat, de zogenaamde *Compañero* zoeken. Iedereen ziet in één oogopslag dat je *carne fresca* (fresh meat) bent aan de hand van dat vervloekte overaljetje, en je moet je tientallen nieuwsgierige blikken laten wel gevallen. Het is zaak om nou ook weer niet té hulpeloos te lijken. Met een vastberaden blik begon ik maar de afdeling te verkennen. Na een minuut of tien wat te hebben rondgelopen, kon ik het gewoon niet geloven dat ik hier misschien wel heel erg lang zou moeten blijven. Constant roepen ze namen om over luidsprekers die op een volume staan dat het horen en zien je vergaat.

Het rumoer in de zaal is ook oorverdovend en kaatst via de muren je schedel in, tientallen mensen staan in een ongeordende rij voor het winkelluikje te duwen, te trekken, te klieren, te schreeuwen en vooral ruzie te maken om wie nu aan de beurt is. Overal zie je lui bezig met handeltjes.

Bij de wc-ruimte achter in de zaal hangt constant een lucht van mensen die net hebben gescheten of daar nog mee bezig zijn. De bezoekers zitten in een soort cabine waar ze zelden uitkomen, alles regelt zichzelf wel, zal de gedachte zijn. Het is een compleet gekkenhuis. Eigenlijk zie je een verzameling nagenoeg wanhopige mannen die van huis en haard verstoten zijn en daar allemáál niet willen zijn, maar toch hun leven zo aangenaam mogelijk proberen te maken...

‘Echt een verschrikkelijke plek!’

In Spanje is het dus niet altijd olé olé, zoals grote Luis de kroegbaas van *Venta de Palma* eens doeltreffend zei. Negen van de tien buitenlanders die het geluk in Spanje denken te vinden, komen van een koude kermis thuis, en het lijkt er verdacht veel op dat ik één van de negen ben... Eenmaal rondgelopen op de afdeling, kom je al heel snel tot de conclusie dat er gewoon niets, maar dan ook helemaal niets te beleven valt, en dat het niet anders kan dat je knettergek wordt als je hier, zoals sommigen, jarenlang moet rondslechteren. Alles is even troosteloos om je heen en is geschilderd in grauwe matte kleuren. Op zo'n afdelingsblok zijn tweeënzeventig cellen, maal twee man bezetting, dus honderd en vierenveertig zielen telt de populatie. Zodra er iemand wordt vrijgelaten of overgeplaatst, wordt de lege celplek binnen tien minuten opgevuld met *carne fresca* van de inkomstenafdeling, dit hebben de Spanjaarden heel goed onder de knie in het gevang.

Eigenlijk is het net een klein dorpje waar je iedere dag dezelfde gezichten ziet, of je nou wilt of niet. Na al twee weken, kan je de meeste gezichten uittekenen en herken je iedereen z'n gewoonten, zenuwtrekjes en andere eigenaardigheden. Zo zou je de meest prachtige karikatuurtekeningen kunnen maken van de populatie... Iederéén op zo'n afdeling is immers een karikatuur, als je er maar lang genoeg rondloopt. Zo zag ik een neger zes maanden lang iedere dag op hetzelfde plekje op een bankje voor zich uit staren; hij praatte met niemand, en naar het scheen, had hij op straat op zeer dreigende toon, en met de hand in de aanslag, zijn vrouw tot de orde willen roepen. Hij kreeg een enkeltje bajes om even een poosje af te koelen. In Spanje zijn ze héél erg fel op zulke dingen. Een andere man deed zo vaak borstspieroefeningen buiten op de binnenplaats, (*patio*) en dan heb ik het over een paar duizend keer opdrukken per dag, dat hij precies leek op Jerom uit de strips van Suske en Wiske.

Hij was een lopende borstkas, je wist níet wat je zag. Op afdeling acht liepen er ook enkele beroemdheden rond, waaronder de ex-minister Francisco Sanchez Correa; hij had onder de regering Gurtel als minister ongegeneerd gegraaid uit de staatskas, z'n zakken lekker gevuld, en zat nu al zo'n anderhalf jaar vast. Deze man kwam heel erg vaak op het nieuws en verscheen te pas en te onpas in de kranten en de Spaanse roddelbladen. Correa ging er met de dag slechter uitzien.

Zijn bloedje van een jonge mooie vrouw had hem verlaten terwijl hij wegwijnt in de cel, en óók Señor Correa, die ooit een jacht bezat van twaalf miljoen euro, en een rekening in Zwitserland waarop nóg eens zeventien miljoen werd gevonden door Justitie, moest gewóón net zoals iedereen twintig minuten of meer in de rij staan voor het fel-begeerde bekertje koffie van zestien cent...

Zijn geluk was, dat h́j in ieder geval die zestien cent nog had.

Módulo ocho was een 'goede' afdeling, dat wil zeggen weinig tot geen heroïneverslaafden, geen vechtersbazen, hoewel er natuurlijk wel eens geknukt werd, maar over het algemeen was het volk 'beter' dan op de lagere afdelingen. Er bleken zelfs twee blokken te bestaan voor vrouwen en zelfs één voor de travestieten waarvan er in Spanje ontelbare rondlopen. De pokertafel, waarin ik direct geïnteresseerd was, perfect om de tijd te doden, alleen had ik meestal niets om mee te spelen tot mijn grote ongenoegen, en misschien maar beter ook. Ik ben niet de beste pokaar, ondanks dat ik het al sinds mijn vroege jeugd doe met vrienden thuis en in de kroeg, waar ik ooit eens tienduizend euro verloor in één nacht kaarten... En nu wandel ik h́er rond met niks... nada, niente.

Er kwam een Engelsman binnen die was opgepakt in een grote internationale Btw-fraudezaak. Het ging om honderden miljoenen die omgingen in de aan- en verkoop van Co2, lucht dus... Als je hoorde hoe gemakkelijk dit was geweest, kon je het haast niet geloven, maar het was wel degelijk waar. Met wat drukken op de entertoets werden elke dag enorme bedragen overgeschreven op louche rekeningen. Uiteindelijk werd dan het Btw-bedrag gepikt, of niet afgedragen, om het wat netter te zeggen. Een Fransman die binnenkwam in dezelfde zaak, bleek aan de Engelsman Mark gelinkt te zijn terwijl ze elkaar helemaal niet kenden. Mark was een simpele, niet al te schone en ook lelijke man, die 'de kat had gelaaien.'

Op al zijn bezittingen lag beslag en de grote bazen met het échte geld zaten in het veilige en welhaast onaantastbare Israël. Mark liep al scheldend op zichzelf de hele dag door in snelwandelpas rondjes over de patio, en liep er zo'n vijftig kilo af in drie maanden tijd. Al lopend bleef er niets meer over van die man. De Fransman en Mark werden tot op het bot kaalgeplukt door Justitie. Ze werden steeds wanhopiger; een vriend van mij zei ooit eens:

‘Ze halen al het vlees eraf en het stokje steken ze in de cel.’

En veel meer dan een stokje is er van mij ook niet overgebleven. Op de afdeling verbleven opvallend veel Roemenen en Bulgaren. Over Bulgaren kan ik U vertellen dat ze allemáál op elkaar lijken: ze zijn gedrongen, sterk, (als de bekende gewichtheffers uit Bulgarije) niet al te slim of knap, en worden vaak ingezet in het nachtleven als uitsmijter. Ze hebben net zoals de Roemenen een natuurlijke aanleg om snel de Spaanse taal meester te worden. De Bulgaren zaten vaak vast voor brute geweldsmisdrijven en de Roemenen voor aan prostitutie gerelateerde misdrijven.

De Colombianen... een hele club op afdeling acht, bijna allemaal gepakt met cocaïnesmokkel op het vliegveld van Madrid. Ik kon er maar met twee goed opschieten: Hector, een piepklein mannetje van zo'n achtendertig jaar met zeer goede manieren en een gevangenisstraf van zeventien jaar voor de boeg voor grootschalige cokesmokkel. Hij was in ieder geval géén kruimeldief, een echte wolf in schaapskleren en absoluut een man van eer. Een crimineel van de oude stempel, zijn woord had waarde en dat wist iedereen, hij straalde dat uit.

Ik voelde me altijd erg op mijn gemak bij Hector. Hij zat voortdurend grof te pokersen en gaf mij soms een telefoonkaart om mee te gokken omdat hij zag dat ik zo graag wilde spelen. De andere Colombiaan Camilo Osorio, die mij de eerste dag uitkoos uit het carne fresca aanbod, was niet van de oude stempel, maar toch bleek hij oké. Hij gaf me een hand en zei dat ik zijn nieuwe *compañero* zou worden, dat hij niet rijk was, maar dat het ons aan niets zou ontbreken in ons celletje. Mijn eerste cel bevond zich op de eerste verdieping helemaal aan het einde links in de hoek. Vertwijfeld kwam ik met mijn overlevingspakket de cel binnen, waarop Camilo me verwelkomde met de woorden:

‘*Bienvenido, mi casa es tu casa.*’

Ik was dus welkom in zijn cel, en ach, ik had het veel slechter kunnen treffen zo op mijn eerste dag op de afdeling. Hij sliep in het bovenste bed, maar wilde eventueel wel ruilen. Ik vond het prima zo, hoefde ik ook niet te klimmen.

Al na twee dagen begon ik ziek te worden. Ik kon nauwelijks nog op mijn benen staan, maar ik mocht niet op mijn cel blijven van de bewaarders, hoezeer ik daar ook naar verlangde, dus liep ik noodgedwongen over de tochtige afdeling. Het was stervenskoud toen eind februari daar hoog in de bergen, en ik had ook helemaal geen fatsoenlijke kleren. Met allerlei geleende truien in de meest vreselijke kleurencombinaties moest ik door de dag heen zien te komen... En in Spanje heb je eigenlijk twee dagen in een dag: één voor de siësta, en één erna. Ik voelde me doodongelukkig, er kwam geen eind aan de dagen en het leek wel of mijn lichaam het eenvoudigweg had opgegeven. Ik bedacht me ook dat ik de laatste maanden voor mijn arrestatie wel een allesvernietigend leven had geleid in de grootste misère, en hard op weg was om een nooit meer te redden alcoholist te worden, als ik het al stiekem niet was.

Waren dit afkickverschijnselen? Weken achter elkaar had ik een extreem griepgevoel en lag verschrikkelijk te zweten en te rillen in het kleine stapelbedje. De extra dekens waren niet áán te slepen, ik sliep onder vier dekens en nóg had ik het koud, mijn rug kon mijn gewicht niet aan voor mijn gevoel en overal staken pijntjes de kop op. Die Colombiaan moet wel gedacht hebben: dat heb ik weer, een zieke Hollander in mijn cel. En het moet gezegd: Camilo verzorgde mij zo goed hij kon, en de middelen waren toch écht beperkt. Hij trok de dekens recht, gaf me ontelbare bekertjes water, soms een tijdschrift, en hoewel hij zo arm als een kerkrat was, wist hij toch links en rechts wat koekjes, een blikje cola en een paar sigaretten bij elkaar te scharrelen. Hij deelde altijd alles keurig precies door de helft. Hij was opgepakt in Madrid met een paar anderen en bleek zakkenroller van beroep te zijn.

Een apart vak zal ik maar zeggen. Hij had hele trukendozen vol om onopvallend bij de mensen hun waardevolle spullen te verdonkeremannen. Hij zat nu een maand of tien vast en was van mening dat hij nou wel genoeg gestraft was. De Colombiaan was erg gedreven in het leren van Engels, en dat was zeldzaam bij Spaanssprekende. Ik moest van hem tot in den treuren Engelse liedjes vertalen.

‘Wat zingen ze nu, wat zingen ze nu?’ ging het dan. Ik werd maar niet beter en begaf me naar het wekelijkse spreekuur van de *médico*. Deze man was een fenomeen op zich. Elke week stonden er vijfenzeventig man voor de deur van zijn ‘spreekkamer’ met uiteraard de meest uiteenlopende mankementen. Iedere week presteerde de man het om met zijn chagrijnige kop, en zonder ook maar iemand nader te onderzoeken, die vijfenzeventig man (het maximale aantal dat zich mocht opgeven per week) in anderhalf uur tijd af te werken door hen zalfjes, slaappillen, valium en andere tranquillizers voor te schrijven, alsof hij precies wist wat iedereen mankeerde binnen luttele seconden. Het was een ware schijnvertoning, zelfs gevaarlijk, maar wie zag het, wie kon het wat schelen?

Het leek wel of hij commissie kreeg, zoveel medicatie was er in omloop, waar ook stevig mee gehandeld werd onder de gedetineerden. De medicatie kon je ieder ochtend ophalen vlak voor het ontbijt. Het werd dan omgeroepen door een ochtendzieke zuster. Ik kreeg pillen die voor geen flikker hielpen, en na nog een week van ziek, zwak en misselijk, kwam ik als nummer achtenzeventig of zo, bij de spreekkamer waarop de ‘arts’ ijskoud zei: ‘Het zit erop voor vandaag, volgende week ben je aan de beurt.’

Ik vroeg de man een minuut van zijn tijd, maar hij weigerde resoluut, waarna hij opstond om zijn spullen te pakken. Al wankelend op mijn benen sloeg ik keihard met mijn vuist tegen de muur, waardoor het gipswandje in zijn zogenaamde kantoor nogal trilde, ik riep: ‘Fuck You!’ Na nog een week van onuitsprekelijke ontberingen stond ik weer op dinsdag in de rij (nu als tiende) en toen ik aan de beurt was keek de man me met de meest arrogante blik aan, en zei: ‘Jóu herinner ik me nog van vorige week.’ ‘Jij bent die Engelsman die zo hard op de muur sloeg... FUCK YOU, FUCK YOU, FUCK YOU, OKÉ!’ schreeuwde hij het uit.

Moedeloosheid was mijn deel... Ik moest nog maar een week zien door te komen met mijn brakke lijf, met wat pijnstillers en thee, in de hoop dat die vreselijke kerel de week daarna wél een goede bui zou hebben. Inmiddels begon ik er wel héél zwakjes en ziek uit te zien, en levenslust.. Ja, dat hád ik gewoon niet meer. Wat schetste mijn verbazing? Een week later werd ik geholpen door een liefvallige blonde jonge Poolse vrouw, die ook nog eens een prachtig kraakhelder Spaans sprak... Zij nam nu eindelijk de tijd voor mij.

Ik vertelde haar over mijn gammele lichamelijke conditie alsook geestelijke toestand, waarop zij vroeg of ik ergens aan verslaafd was buiten. ‘Verslaafd...?’ Ja, dat is een goeie, dacht ik. Als ik nu zou zeggen dat het allemaal wel meeviel met mijn verslaving(en), zou ik zeker weer met een aspirientje worden weggestuurd, nee dat gaat me niet gebeuren na al die moeite en weken van naargeestig hartstochtelijk lijden. Dan de boel maar iets aandikken.

‘Mevrouw ik zal het U eerlijk zeggen: eigenlijk ben ik overal wel aan verslaafd, ik ben gewoon een verslavingsgevoelig persoon. Ik heb alles wel gebruikt in mijn leven behalve heroïne, ik ben zelfs verslaafd aan heftige seks, aan pornofilms, Kamagra, Viagra, cocaïne, de hele klerezooi, gokken ook, en drank? Ja, ik heb de laatste acht maanden meer gedronken dan ooit in mijn hele leven bij elkaar, om mijn verdriet te verdoven, mijn jalouse en zenuwachtige gevoel in mijn buik te laten verdwijnen, het gevoel dat ik simpelweg niet meer kon verdragen omdat mijn achttien jaar jongere vrouw mij had verlaten voor een andere kerel, na pas een jaar huwelijk, nadat ik haar alles wat ik bezat had gegeven... Verslaafd...? Ja Mevrouw, en heel erg ongelukkig ook.’

‘Dan is het echt niet zo vreemd dat je zo ziek bent, je staat van het ene op het andere moment droog, je bent gewoon nog (en ik heb een hekel aan dat woord dat ze gebruikte) lang niet ‘clean,’ dat heeft z’n tijd nodig, net zoals je geestelijk welzijn, dat is een heel langdurig proces.’ Mijn bloeddruk werd opgenomen, waar niet veel van bleek te kloppen, ook werd er bloed afgenomen. Ik vroeg haar slaappillen omdat ik zo’n beetje de helft van alle nachten had wakker gelegen. Ik had vreselijk liggen vechten met mijn demonische gedachten en onverteerbare herinneringen.

Het gebeurde zo vreselijk vaak dat ik aan Shannon dacht en de hele situatie met mijn zoontje, het besef waar ik in beland was. Mijn hele lijf raakte in een soort opstandsmodus, waardoor ik de adrenaline letterlijk door mijn aderen voelde stromen en er niks anders restte dan met een hoofd vol vreselijke gedachten de hele nacht klaarwakker te liggen tot de celdeur openging om half negen `s ochtends. Ik voelde me dan een opgejaagd nerveus WRAK.

Ze schreef me Diazepan voor (Valium) om het opgefokte gevoel wat af te zwakken. Die slaappillen (Lormetazepan) waren wel héél welkom...

Eindelijk sliep ik zeven uur achter elkaar met mijn uitgeputte lijf, hoewel Camilo zei dat ik angstkreten slaakte en ook hele gesprekken had in mijn slaap... Na een tijdje deze slaappillen te hebben genomen, begon ik een soort immuniteit op te bouwen en sliep ik voor mijn gevoel in een soort van bijna-wakker-toestand, waarin ik werd gebombardeerd met de meest walgelijke nachtmerries. Keer op keer kwam Shannon in mijn ellendige dromen opdreven... Mijn zoontje stond met het meest denkbaar trieste gezichtje op een hoge desolate berg, waar nog geen takje groeide... Hij zwaaide naar me... Ik werd keer op keer door een hogere macht voor de keuze gesteld: ik wilde naar mijn zoon, maar kon hem niet bereiken omdat ik door mijn hunkering naar Shannon aan de andere kant werd tegengehouden... Mijn liefde voor haar was zo onvoorstelbaar groot en overweldigend aanwezig in mijn geest, dat ik haar zelfs in mijn dromen geen rotschop kon geven, mijn zoon simpelweg oppakken om nooit meer aan haar te hoeven denken. Het lukte me niet... Ik werd in mijn dromen compleet verscheurd.

Die herhaaldelijke nachtmerries, die ik nooit eerder in mijn leven had, legden een loodzware geestelijke druk op mij in die dagen. Ik had het soms zó zwaar dat ik dacht: ik neem nu deze slaappil, en als ik morgen niet meer opsta ben ik overal vanaf. Ik gaf als het ware toestemming aan mijn hart om er gewoon mee op te houden. Ik had er vrede mee met dat idee... Ik wilde rust in mijn lijf en nog veel liever in mijn hoofd waar het in mijn hersenpan een verschrikkelijk ongeregeld zootje was.

De allergrootste liefde van mijn leven die het nu met een ander doet terwijl ik hier wegrot in de Spaanse cel. Mijn jonge zoon die bij mijn moeder en stiefvader woont en onder toezicht van de kinderbescherming staat omdat zijn moeder ook al niet voor hem kan zorgen door haar zuippartijen. Al mijn aardse bezittingen weg, de meeste foto's verdwenen, gekoesterde spulletjes die ik van oma had gekregen vlak voor en na haar dood in 2006, alles vervlogen... Mijn boek 'Oorlogswinter' ter nagedachtenis aan mijn geliefde oom Siem, dat ik al vanaf mijn vroege jeugd achter me aansleepte, waar ik ook ging, kwijt, weg, verloren gegaan, alles weg, gestript, niks, alles is gewoon vernietigd... Verloren gegaan tijdens mijn vlucht naar een beter leven, mét de liefde van mijn leven, een vlucht naar een luchtkastelen finca, met luchtkastelen pleurisstallen...een luchtballenparadijs...

Een vlucht naar een droom die een gruwelijke nachtmerrie werd al lang vóór ik in de bak terecht kwam.

Niemand die me nu nog helpt met wat geld sturen naar de gevangenis om het onuitsprekelijke leed wat te verzachten, vooruitzicht om lang achter de tralies te moeten verblijven, grote onzekerheid, gedachten die me constant martelden en opjaagden. Het willen terugdraaien van de tijd zodat ik weer met mijn kleine jongen in de grote weelderige tuin achter de pastorie in Oude Wetering kon bouwen aan zijn hut in het lentezonnetje, of samen Playstation spelen, het gemis van zijn kleine warme handje in de mijne, zijn lieve kinderstemmetje, het gevoel dat dit nóóit meer goed zou komen, die constante zenuwen in mijn buik, het gevoel dat niemand meer van je houdt, je mist, op je wacht of zelfs nog maar aan je denkt, het besef dat je dat allemaal zelf gedaan hebt terwijl je de hersenen en capaciteiten bezit om niet in deze situatie te zitten.

Kortom, er was geen enkel lichtpuntje te bekennen aan het eind van die vreselijke tunnel. Het was té laat... veel te laat en onomkeerbaar.

Mijn zoon zal me nog lang moeten missen... en ik hem.

Het telefonisch contact met het thuisfront verliep dramatisch. Van de kant van mijn ouders hoefde ik geen enkele hulp te verwachten. Kleren of een beetje geld kon niet geregeld worden, het was duidelijk. Mijn eigen ouders waren verschrikkelijk kwaad op mij en lieten mij bloeden voor mijn eigen daden. Mijn moeder en stiefvader waren ook niet met mij bezig, maar natuurlijk met mijn zoon... Feitelijk werd gezegd: 'Wij verzorgen je zoon, iets mooiers kunnen we niet voor je doen.' Verder moest ik het zelf maar uitzoeken, waarbij ik het idee had dat hun inlevingsvermogen in mijn martelgang in de catacomben van een Spaanse gevangenis 'nul' was. Geen enkele geste toen van hun kant, geen kaartje, nauwelijks een briefje. Het wilde er maar niet bij me in dat ik iedereen zo teleurgesteld had, en was daardoor vooral met mijn eigen leed bezig, dacht zwart-wit. Ze sturen me geen geld, dus dan móeten ze mij wel haten, zo simpel is dat, wat is nou twee tientjes in de week, dat kan iederéén toch wel missen?

Ook mijn goede vriend Richard, die in het begin een royale vijfhonderd euro naar de gevangenis had gestuurd stopte voorlopig met geld sturen nadat ik hem een uitermate nare, bittere brief had geschreven vanuit pure bajeswanhoop. Hij dacht toen ook: Mike bekijk jij het ff lekker.

Ik had het verbruid bij iedereen, er was gewoon niemand meer te vinden die me nog een hand zou toesteken, en dat kón ik maar niet geloven. Een dag na het bezoek aan de Oost-Europese schone, werd ik opgeroepen voor een bezoek aan de *Enfermería* (de ziekenboeg.) Vier dagen achter elkaar kreeg ik via prikken in mijn kont antibiotica toegediend. Ik denk dat die prikken zo'n beetje elke bacterie in mijn lijf gedood hebben, ook een pijnlijke ontsteking aan mijn tandvlees verdween als sneeuw voor de zon. Uiteindelijk voelde ik me stukken beter. Dat je op zo'n afdeling wel eens ziek werd, stond als een paal boven water, afkickverschijnselen of niet, het waren op z'n zachts gezegd niet de meest schone mensen waar je tussen zat, hoewel later bleek dat het nog véél erger kon.

Bijna niemand waste zijn handen na een toiletbezoek, ongeacht welke boodschap dan ook, toch werd er duchtig handen geschud. Ook is het in de Spaanse gevangenis de gewoonste zaak van de wereld om op de vloer te spugen en neuzen leeg te snuiten in de verblijfszaal tot in de *Comedor* (eetzaal) aan toe. Je hoorde mensen hard hun neus ophalen en de keel schrapen, waarna ze zo het hele zootje, zonder enige spoor van schaamte, of het idee hebbend dat dit toch wel erg vreemd was, voor je neus op de grond rochelden. Mensen die hun neus leegden, hielden dan één neusgat dicht en bliezen de onvoorstelbare smerigheid uit het andere, waarna ze de klodders slijm, achtergebleven op hun hand, aan hun broek afveegden waarmee ze dan gerust nog een paar weken bleven rondlopen. Die viezigheid zag je werkelijk ontelbare keren per dag. De spetters vlogen je letterlijk om de oren en over je schoenen. Zoiets zou eenvoudigweg niet eens in me opkomen om te doen, maar een ongelooflijk aantal voelde de behoefte om dit blijkbaar wel te doen.

Echt voer voor psychiaters als je het mij vraagt.

Je liep constant naar de vloer te kijken om niet in de fluïmen van de anderen te trappen. Het was een dagelijkse kastijding om daar tussen te moeten zitten. Ik was vies van alles en probeerde mijn handen zo vaak mogelijk te wassen. Alles wat je aanraakte voelde immers bedenkelijk aan, en je zal maar met je vinger even aan je mond zitten. Ook was het heel erg normaal om peuken op de grond uit te trappen, en blikjes, bekertjes en verpakkingsmateriaal op de grond te flikkeren of zelfs vanuit je cel-raam de patio op te donderen. Je wist dan `s ochtends echt niet wat je zag, zulke troep lag er dan:

afgekloven kippenbouten, lege blikjes tonijn en andere vis met bijbehorend oliespoor, smerige kapotte kussens, oude schoenen, porno-bladjes met de bladzijden aan elkaar vastgekleefd. Een Boliviaan met de uitdrukking op zijn gezicht dat het hem allemaal níets meer kon schelen, ruimde deze troep iedere ochtend maar weer op.

Het vreemde was dat de functionarissen hier niets van zeiden. Je kon zelfs vlak voor hun cabine, of voor hun neus, je peuk uittrappen of je rotzooi op de grond gooien...moet je eens in de Nederlands bajes proberen. Maar ja, in Spaanse bars wordt ook heel de dag door alles op de grond gepleurd en halen ze er `s avonds even een bezem doorheen. Het is gewoon een hele andere mentaliteit, maar feitelijk leefde je in de bak letterlijk tussen het vuil. Op een dag kwam een lange Colombiaan (de enige lange die ik ooit zag) zijn tv van onze cel halen omdat Camilo en ik de huur van dat ding al een week niet betaald hadden. Wij konden simpelweg die vier pakjes Winston-sigaretten die per week aan huur betaald moesten worden niet ophoesten. De man bleek ondanks dat Camilo zijn landgenoot was onverbiddelijk, geen Winston, geen *puta* tv! Zo verbleven wij wekenlang zonder tv in de cel, er was gewoon geen geld... Een zoveelste knauw aan je waardigheid. Op een middag kwam Camilo aanzetten met een radiootje waarmee we als een kind zo blij waren. We stonden nog net niet te juichen van blijdschap. Een hand in de bajes is gauw gevuld bleek maar weer.

De lente brak aan in de bergen ten noorden van Madrid, het was verdomd koud geweest en ik had wekenlang met ijsvoeten rondgelopen en me moeten behelpen met allerlei zesdehands kleding die ik zo links en rechts wel eens van iemand kreeg. Nu was in het in één klap gedaan met de kou. Iedereen zou nu maandenlang in een sportbroekje en T-shirt rondlopen. Ik zat dagelijks urenlang zonder enige bescherming in de zon op de patio op een deken of handdoek.

Ik liep nog steeds op mijn Italiaanse Botticellis. Deze dure 'nette' schoenen die ik ooit van Shannon had gekregen toen we net met elkaar gingen in 2007, waren tot op de draad versleten. Een zool flapperde half losgescheurd in het luchtledige. Ik schaamde me hiervoor, want juist schoenen zijn in de gevangenis een teken van welzijn.

Het was heel opvallend in Spanje, schoenen zijn bijna een statussymbool...

Als je op nieuwe schoenen liep op de patio, dan betekende dat dat er buiten nog iemand om je gaf, iemand die het wat kon schelen hoe je erbij liep, je verzorgde van buitenaf. Mensen met nieuwe schoenen aan hun voeten, hadden ook geld op hun rekening, kregen bezoek en post. Iedereen zag aan je schoeisel je status af... Of er nog wel iemand naar je omkeek.

Ik moest wel de meest vreselijke persoon op aarde zijn...

Toen ik op een dag op een bankje in de lentezon zat, samen met een Surinamer van pas negentien jaar, keek hij met een half oog naar mijn schoenen waarop hij in onvervalst Utrechts zei:

‘Zo man, heb je je Botticellis lekker verknald!?’

Ik zei: ‘Jongen, ze zijn net zo verknald als mijn leven.’

Ik zei dit blijkbaar met zo’n treurig gezicht dat hij weer zei:

‘Kom op ouwe, lach eens een beetje, wíj houden toch van je.’

Het was grappig en tegelijkertijd lief bedoeld... Ik kon zowaar een beetje lachen.

MAAR WAT MOEST JE DAN...? IN EEN HOEKJE GAAN ZITTEN HUILEN?

De *Economato* is de gevangeniswinkel. Deze opent een aantal keer per dag, er gaat dan ineens een luik open in de muur. Heel de afdeling is getraind op het onmiskenbare geluid van het opengaande luik en gaat als een speer zo snel mogelijk naar de getraliede opening van zo'n zestig bij vijftig centimeter. De hele módulo staat zich vervolgens te verdringen om als eerste hun koffie, sigaretten of wat dan ook te halen. De jongens met geld geven vaak hun kaart aan arme Bulgaren of Roemenen die dan een half uur tot soms wel drie kwartier moeten duwen en trekken om bij het uitgifteluik te komen. De wachttijden lopen vooral op als de kaarten worden bijgeladen en iedereen op het gemak boodschappen gaat halen, dit tot grote ergernis van degene die alleen maar een *café solo* wil.

De arme sloebbers die dat 'werk' deden kregen als beloning koffie, meer ook niet, ze werden ook wel slaven genoemd. De kaarten werden wekelijks opgeladen tot een maximum van tachtig euro, maar het gros van de afdeling had dat geld al na een paar dagen opgerookt of vergokt, of schulden mee betaald zodat ze zich weer opnieuw in de schulden moesten steken, want voor het lenen van sigaretten moest honderd procent rente betaald worden. Zelfs al was het lenen maar voor een dag: één pak Winston krijgen, twee terugbetalen, dat ging zelfs zo ver, dat als er iets was misgegaan met je geld en je moest nog een week langer wachten tot je het kon terugbetalen, je dan vier pakjes Winston moest ophoesten.

Winston was hét betaalmiddel bij uitstek in de gevangenis, ook volledig geaccepteerd aan de pokertafel achter in de zaal bij de wc. De *Economato* bleek voor mij één levensgroot trauma te zijn, om dag in dag uit maar te moeten zien hoe iedereen z'n natje en droogje haalt terwijl je zelf alleen maar kan toekijken. Ik had mijn gegevens in een soort bedelbrief naar het adres van Shannons moeder gestuurd (waar zij scheen te wonen) en hoopte op wat hulp van buitenaf. Verder wist iedereen wel dat ik vast zat, mijn vrienden van voorheen, mijn halfbroer...

Já, ze zouden me toch niet zomaar laten verkommeren hier?

Elke week liep ik met het lood in mijn schoenen naar de Economato om te kijken of er misschien iemand aan mij gedacht zou hebben, waarbij ik al blij was geweest met een paar tientjes, of zelfs één tientje, alles beter dan helemaal niks. Op van de zenuwen stond ik dan in die verschrikkelijke rij, te zweten, te duwen, te trekken, en als ik dan eindelijk aan de beurt was haalde de man achter het luik de kaart door de lezer om deze vervolgens met een veelzeggend gezicht weer terug te geven...

Je hele piepkleine wereldje stort op zo'n moment in. Het bloed trekt uit je hoofd weg, je benen worden slap, en je kan niets anders doen dan naar de patio lopen en tot het besef komen dat het werkelijk niemand ook maar een reet kan schelen dat je daar aan het creperen bent met niks. Ondertussen zie je de mensen met hun boodschappen voorbijkomen. Je had echt wel een paar uurtjes nodig om over de klap heen te komen en je dan maar weer te focussen op de week die zou komen, want dán zou er vast wel wat op staan, dat kón toch niet anders? Maar week na week liep ik met een gebroken hart weg van de Economato, mijn hart was dan écht gebroken en ik had het meest treurige en moedeloze gezicht dat iemand zich maar kan voorstellen. Ondertussen werd ik natuurlijk ook geplaagd door mijn bijna niet te beschrijven melancholische gevoel wat Shannon en mijn zoontje betrof.

Van haar hoorde ik geen moer, en mijn zoon kón ik niet eens bellen door het constante gebrek aan geld. Toch speelde ik geen slaaf voor de anderen zoals de Bulgaren, dan heb ik maar niks, ik ben daar te trots voor. Het allerergste was gewoon dat ik het zo vreselijk rijk heb gehad, en nu ik daar dan zit met minder dan niks, er niemand is die denkt: Ach, ik zal die jongen even een paar tientjes sturen. Dat terwijl ik altijd klaar stond met mijn pak geld voor iedereen, voor Jan en Al-leman, véél te makkelijk ben ik altijd geweest met geld, maar dat leer je hier wel af, dat nóóit meer. Het maakt je treurig en bovenal verbit-terd tot op het bot. Het drinken van tapwater bij de stinkende plee werd eerder een gewoonte dan uitzondering, een geluk dat ik altijd een sterke maag heb gehad. Ik dacht: ja Mike, je hebt het wel héél erg verkeerd gedaan, van rondrijden in de duurste BMW die je voor geld kan kopen en leven als een God in Spanje, naar dít...Ik hóór de men-sen in Nederland zeggen: 'Hij moest toch zo nodig met die blonde naar Spanje.'

Op een dag kwam er een gepensioneerde Belgische binnenvaartschipper de patio oplopen. Kapitein Nemo had een spierwitte baard van wel vijftig centimeter lang. Hij liep in tot op de draad versleten kleren, alsof hij jaren op een onbewoond eiland had gezeten en nu gevonden was. Hij had een beroerde tijd achter de rug, want hij had zo'n tien maanden in Marokko vastgezet en was nu uitgeleverd aan de Spanjolen. Vanaf die dag kreeg ik het wat beter, omdat deze man me hielp waar hij kon. `s Middags na de siësta dronken we altijd koffie aan hetzelfde tafeltje...

Bedankt *El Capitán*, jij hielp me wel.

Het is gewoon waar, ik ben vreselijk slecht in arm zijn... Een mens went nou eenmaal eerder aan de weelde dan aan deze gore vieze narigheid... maar wat moest ik dan? In een hoekje gaan zitten huilen?

NIEUWSGIERIG

Het viel me altijd al op hoe ontzettend nieuwsgierig de mens was in de tijd toen ik meerdere wietpanden in Nederland had; als je een deur even open liet staan, keken geheid negen van de tien mensen die voorbij liepen zonder enige gêne rechtstreeks de gang in.

Uitermate irritant vond, en vind ik dat, maar goed, dan was je natuurlijk wel met iets bezig wat het daglicht niet kon verdragen. Ikzelf blijk deze eigenschap niet te bezitten en kijk nóóit bij iemand de gang in. Daar zie ik helemaal niks in. Hoe nieuwsgierig de mensen zijn op zo'n gesloten afdeling is onvoorstelbaar. Als je eens post had gehad vroegen er minstens vijf: 'Van wie heb je post gehad?' Weer anderen zeiden: 'Heb je het al gezien, er staat post voor je.' Het werd zelfs gepresteerd om achter je te gaan staan als je de brief aan het lezen was en je hoorde dan: 'En, goed of slecht nieuws?' Als je een boek of tijdschrift aan het lezen was, kwam er steevast iemand mee gluren, of als je aan het schrijven was (en dat was wel de meest irritante onderbreking) 'Wat ben je aan het schrijven?' Je werd er wel zó moe van, nooit had je even rust of privacy. Dat bestond gewoon niet. Bij het spelen van een potje schaaak had je altijd meerdere toeschouwers. Het bleek dat er niks anders opzat om te leren leven met de ziekelijke nieuwsgierigheid van de medebewoners, hoewel ik regelmatig het gevoel had dat ik ontplofte, zo vreselijk graag wilde ik met rust gelaten worden.

Als je koffie ging halen werd er altijd geprobeerd om op je bonnetje te kijken om te zien hoeveel saldo je had; als je werd opgeroepen voor de ziekenboeg moest je aan Jan en Alleman gaan uitleggen wat je mankeerde en wat ze dan wel niet gingen doen. Hetzelfde verhaal moest je dan tig keer opnieuw afsteken. Als iemand zijn stem verhieft (en dat gebeurde aan de lopende band) kwamen er gelijk vanuit alle hoeken en gaten van de afdeling mensen aangesneld om maar vooral niets te hoeven missen van de eventuele knokpartij die daarop zou kunnen volgen.

Als de celdeuren voor sluitingstijd openstonden keek iedereen die langsliep je cel in, alsof het er bij ons zo geweldig gezellig uitzag. Ze keken bijvoorbeeld of je zat te roken, zodat ze kans maakten om een sigaret te scoren. Je zag ze zelfs kijken naar je rollen wc-papier en kon dan de vraag verwachten:

‘Ahh joh, hebbie voor mij misschien een rolletje pleepapier?’ terwijl je daar zelf ook heel zuinig mee moest doen want je kreeg maar vier van die fucking kringlooprolletjes in de maand. Nagenoeg al mijn celmaten hadden de voor mij irritante gewoonte om als ze `s avonds iets op de gang hoorden en we lagen tv te kijken, het geluid uit te zetten, het bed uit te klimmen en aan de celdeur te gaan luisteren wat er precies aan de hand was op de corridor. Eens horen met wie de bewaarders nú weer een conflict hadden. Ze probeerden woorden of flarden van een gesprek op te vangen als oude seniele bejaarden die niets beters meer hebben te doen, en dit soms meerdere malen per avond.

Ik ergerde me daar dood aan, wat kan er in Godsnaam zo interessant zijn op de gang in de gevangenis om tig keer per avond uit je nest te klimmen en je oor tegen de deur aan te leggen? Het kan me gewoon allemaal geen ene reet schelen wat de anderen doen, en al helemaal niet als ik in zo’n kippenhok zit opgesloten. Ik bleek hierin een zeldzaamheid. Ik ben ook niet kapot van roddelen, en zeker niet als je allemaal op een kluitje zit op zo’n afdeling, dat brengt geheid problemen met zich mee, bovendien gáát het nergens over. Als anderen meenden iets ten nadele van iemand te moeten zeggen, dan liep ik weg. Ik ga niemand gelijk of ongelijk geven, ze bekijken het maar, bovendien heb ik het veel te druk met mijn eigen sores. Als je wat te roddelen hebt, vind je bij mij géén gewillig oor.

Ik hoef het niet te horen, ik wíl het ook helemaal niet weten en ik heb er totaal geen zin in, zoek maar een ander! Voor mij is het een bajescode om geen onzin uit te kramen, maar het bleek maar al te vaak dat die code voor de meerderheid niet gold, of wat voor een bajescode dan ook.

Wat dat betreft ben ik nog van de oude stempel. Die gasten stonden te fluisteren als een stelletje oude wijven, dan had je erbij die hun oren spitsten en wat langzamer, zogenaamd onopvallend, voorbij liepen om zo maar vooral iets van het gesprek te kunnen opvangen. Mensen die per se alles willen weten... BAH, het is te triest voor woorden dat volwassen mannen zo jarenlang hun dagen slijten op zo’n afdeling met als enige bezigheid het actualiseren van ‘de stand van zaken’ en het denigreren van anderen zodat ze zichzelf wat beter voelen.

DOOR HET LOT VERBONDEN

De celmaten of *compañeros* trof je meestal door een totaal willekeurige speling van het lot. Toen de Colombiaan Camilo naar de gevangenis van Segovia werd overgeplaatst, liep ik wat zorgelijk over de tweede verdieping om een andere celmaat te gaan zoeken, voordat ze lukraak iemand bij me zouden stoppen. Bij het *carne fresca* zat niet bepaald iemand die ik op het eerste gezicht zag zitten. Ik liep langs de cel van Emil; ik wist dat zijn maat pas vertrokken was, want die hadden ze na twee jaar vechten tegen uitlevering teruggestuurd naar Wit-Rusland om een straf uit te zitten van vijftientwintig jaren voor moord.

Emil de Bulgaar was absoluut geen blaaskaak, had manieren en was vooral rustig... Ik besloot hem te vragen of ik bij hem in mocht trekken waarop hij binnen een seconde besloot dat het oké was. Toen ik terugging naar mijn cel op de eerst verdieping om mijn spullen te gaan pakken, vond ik op de tafel een briefje van Camilo:

Je was een echte compañero, bedankt voor de Engelse les Maykol, je weet dat je altijd welkom zal zijn in Bogotá, als je maar van mijn zussen afblijft... Camilo

Na het eten kwam ik met mijn vuilniszak op mijn bult aankloppen bij de cel van de Bulgaar waar hij al twee jaar in vertoefde. Hij bleek alles vrij goed voor elkaar te hebben in zijn cel; voor de tv moest geen huur betaald worden aan de Colombianen want die was van hem. Ik hoefde Emil ook niks te betalen, dat was een meevaller want het merendeel vroeg wel twee pakjes Winston in de week als bijdrage voor de tv. Emil had zeven jaar voor de boeg voor het plegen van creditcardfraude. Hij had ook geen geld, maar omdat hij drie televisies verhuurde plus decoders en ook nog eens een mobiele telefoon had die vaak verhuurd werd, stond hij er goed voor... Op het gebied van zijn natje en droogje dan. Die spullen die hij verhuurde had hij in de afgelopen twee jaar gekregen van zijn landgenoten of celmaten die vertrokken waren. Hij had zeker vijftien pakjes Winston in de week aan inkomsten op deze manier, en als hij bijvoorbeeld shampoo of scheermesjes nodig had, dan ruilde hij daar weer sigaretten voor terug. Hij bleek een prima celmaat, was schoon, liet geen scheten en was beduidend intelligenter dan de meeste van zijn landgenoten, hoewel hij wel de uiterlijke 'Bulgaarkenmerken' vertoonde.

Hij zei altijd als ik niks te makken had: ‘Maak je vooral geen zorgen.’ Emil was buitengewoon geïnteresseerd in mijn kennis van het wietkweken, en wilde ALLES weten; hij vroeg me de oren van mijn kop af. We converseerden in houtje touwtje eerste klas kleuterschool-Spaans, dat niet zelden leidde tot hilarische situaties. Zo nodig spraken we met handen en voeten tegelijk, ook ‘tekenden’ we soms op een velletje papier het woord waar we niet op konden komen. Zelfs na twee maanden bij elkaar vroeg hij me nog dagelijks dingen over het wel en wee in de wietbusiness. Emil had zo op zijn eigen manier een soort handboek voor ‘de wel zéér tevreden wietkweker’ in elkaar gedraaid. Vertaald vanuit het Nederlands naar het Spaans en weer terug naar het Bulgaars...

Op een dag stopte de vragen. Emil vond dat hij nu wel genoeg wist en was uitermate in zijn nopjes met deze waardevolle informatie uit eerste hand. Hij was er zeker van dat hem een gouden toekomst in Bulgarije stond te wachten als wietkweker. Hij had vooral interesse om een ‘zomeroogst’ te trekken van één van de vele eilandjes gelegen in de Donau die de grens trekt in het noorden van Bulgarije met Roemenië. Zo heeft iedereen zijn eigen dromen in het gevang... Ik kan Emil alleen maar geluk wensen bij alles wat hij gaat ondernemen. Hij bleek ook een meester te zijn in het repareren van dingen zonder dat hij daarvoor het benodigde gereedschap of materiaal had. Het was duidelijk dat hij uit een arm land kwam en zodoende uit pure nood zich allerlei vaardigheden eigen had gemaakt.

Ik kreeg van hem een horloge van Chinese makelij... ditmaal geen kapitale Rolex, Breitling of Cartier aan mijn pols, maar eentje van vier euro van de zo welbekende Chinese rommelwinkeltjes in Spanje. Toch was ik hier als een kind zo blij mee, en het viel zelfs de medebewoners op dat ik ineens wist hoe laat het was... Hoe groot was mijn deceptie toen nog geen week later een schakel los schoot en het horloge in gruzelementen kapot viel op de betonnen binnenplaats. Ik voelde me beschaamd tegenover Emil, en probeerde met een wanhopig gevoel het klokje te maken. Het bleek compleet gesloopt door de val. Pas na een paar dagen vertelde ik het aan Emil, die zijn schouders ophaalde en ook trachtte het klokje te maken, maar ook de handige Emil kreeg het niet voor elkaar. Wel bewaarde hij het batterijtje en wat andere onderdeeljes in zijn kistje voor ‘later.’

Midden in de bloedhete zomer van 2010 besloten wij om zelf een emmer drank te gaan maken. Je gooit allerlei stukken fruit en brood plus een enorme hoeveelheid suiker bij elkaar in een emmer; stukje plastic er overheen en afhankelijk van de omgevingstemperatuur is het dan na ongeveer zeven tot twaalf dagen 'gerijpt.' De hele cel stinkt dan naar een Amsterdamse bruine kroeg op zaterdagavond. Op een middag werden we allebei opgeroepen via de megafonie.

Een bewaarder beval ons achter hem aan te lopen naar onze cel; met dichtgeknepen billen liepen we achter de man aan de trappen omhoog. We hadden niet alleen de drank staan, maar ook nog een mobieltje verstopt met de lader erbij in één van onze matrassen, dus veel goeds kon het niet zijn. Toen de celdeur openging zag ik meteen onze emmer in het midden van de cel staan, ook was er verder gezocht in onze cel.

Tot onze verbazing begon de bewaarder over onze bedden, die waren volgens hem niet goed opgemaakt; hij deed zelfs voor hoe we de spreien moesten gladstrijken. Wij stonden vol ongeloof toe te kijken met een half oog naar de emmer natuurlijk. Het miechemde vreselijk naar de alcohol in die kleine bedompte ruimte. Hij melde dat hij er de volgende dag op zou toezien of de bedden dan wél in orde zouden zijn en we mochten weer gaan.

Geen woord over de emmer gistende rotzooi. Dit was blijkbaar zijn manier van waarschuwen. Gelukkig was de telefoon niet gevonden want dan hadden we pas echt theater gehad. `s Avonds na de insluiting wilde ik direct de riekende emmer leeggooien in de wc, maar Emil vond het zonde van ons werk en fabriceerde van allerlei houtje touwtje spullen, tot aan de holle steel van onze mop een heus destilleerapparaat. Hij maakte een ingenieuze waterkoker met een oude stekker en een nagelknipper. Tot mijn verbazing bleek de boel nog te functioneren ook. Vol ongeduld sloegen wij het distilleerproces gade. Tot na een minuut of twintig ineens de stop van de cel eruit klapte en we in het aardedonker zaten. We begonnen meteen te fluisteren als dieven in de nacht (geen stroom meer, dan fluisteren... niet alleen als de stoppen eruit slaan in een wietkwekerij.) Als een haas demonteerde we het spulletje en er bleek in de opvangpot zo'n anderhalf beker-tje kristalheldere sterke drank te zitten. Het smaakte naar meer, maar na alle klerezooi weer netjes te hebben opgeruimd kropen we in het stapelbed om te gaan slapen.

We konden ook geen tv meer kijken en vielen vrij vroeg in slaap die avond. De ochtend daarop melde ik de kapotte stop en daarna hebben we nooit meer drank gestookt.

Emil had de gewoonte om één keer in de drie dagen zijn algehele lichaamsbehering eraf te scheren, waar hij dan wel anderhalf uur mee bezig was voor het plastic lachspiegeltje bij de wc. Hij haatte werkelijk zijn eigen beharing op zijn lichaam en kon niet begrijpen dat er mensen bestonden die nooit hun haren bijwerkten. De meeste andere Bulgaren deden dit trouwens ook, waarschijnlijk iets dat ze van huis uit meekrijgen. Je zag ze constant rondlopen met stoppels op hun armen en benen... Vreemd, maar ook niet meer dan dat. Elke week op 'betaaldag' gaf hij me meestal wel een pakje Winston of iets anders dat ik nodig had. Ik kon me eigenlijk geen betere celmaat wensen. Hij was eerlijk, zei waar het op stond, en ik leerde ook nog behoorlijk wat Spaans van hem omdat hij in die tijd op een hoger niveau zat dan ik. Op een middag verdween Emil uit mijn leven, hij ging naar een andere afdeling waar alleen maar Bulgaren en Roemenen zaten. Ik had hem nog met mijn hand op mijn hart geluk gewenst, en dat was het dan... Van het ene op het ander moment zat ik alleen in de cel, ook zonder tv. Hoe moest ik nu weer verder?

Naast mij zat de Turk Levent. Hij zat ook net alleen en vroeg vrijwel direct een mij of ik bij hem wilde komen 'wonen.' Ik stemde toe. Ik had ook niet zoveel keus en hij was altijd erg vriendelijk tegen me geweest. Levent bleek al viereenhalf jaar in die cel te zitten en was van beroep kettingroker en cocaïnesmokkelaar. Hij was van mijn leeftijd en zag er vreselijk oud en slecht uit. Toen hij net in het Spaanse gevang kwam had hij al zijn tanden (op twee na) laten trekken omdat hij dacht dat hij zich nieuwe schroeftanden kon laten aanmeten op kosten van de Spaanse Staat. Echter bij de vervolgspraak, kwam hij erachter dat hij dit toch echt zelf moest bekostigen. Levent bezat geen centavo. Hij begon Spaans te leren maar dat was te laat voor zijn gebit. Als hij lachte deed het pijn aan je ogen. Hij was een vreselijke zenuwlijder en handelde puur dwangmatig bij alles wat hij deed in de cel, ook het dagelijkse bidden in het kleine celletje was een heel gedoe, waarbij dan de tv uit moest, een tapijt uitgerold werd en ik moest maar wachten tot hij klaar was. Hij presteerde het om vier keer per dag te moeten schijten... Werkelijk alles wat hij at vond in een snel-treinvaart de weg weer naar de uitgang.

Bij het minste geringste zat hij al rokend en wel op het potje, zonder het geringste gevoel van schaamte. Levent zat te wachten op overplaatsing naar León. Ik zong het wel even uit met hem die paar weken. We verstonden elkaar prima, zij het op een laag niveau Spaans. Hij vertelde een bizar verhaal over hoe hij gepakt was en waarom hij na al die jaren nog zo zenuwachtig was. Hij was onderschept door de Spaans marine met schepen en helikopters, toen hij zich met een groot zeiljacht in de wateren ten zuiden van de Canarische Eilanden bevond met een absolute recordhoeveelheid van viereenhalf ton cocaïne aan boord.

Hij was eerder in contact gekomen met een criminele groep uit de Balkan toen Levent in loondienst toeristen rondvoer over de Zwarte Zee. Er was hem het eigendomsbewijs beloofd van het kapitale zeiljacht waarmee de enorme vracht overgevaren moest worden vanaf Trinidad, een eiland voor de kust van Venezuela. De reis zou gaan naar de Adriatische Zee in het Middellandse zeegebied. Na het laden in Trinidad echter, maakte de Turk een soort vakantie ervan en trok met zijn bemanning van Bulgaren langs Caribische eilanden waaronder Barbados. Ze vierden uitbundig feest met hoeren, drank, en ja, aan cocaïne geen gebrek. Zo vertrok hij veel later dan gepland, plus dat de hele zoi nu was uitgelekt zodat de Spanjaarden hen op het gemakje opwachtten in hun territoriale wateren. Levent had geen enkele ervaring op trans-Atlantische reizen, ook had hij nog nooit eerder een paar gram cocaïne bij elkaar gezien.

Het is voor mij een raadsel waarom ze juist hém hebben uitgekozen als kapitein van het jacht dat de recordvracht moest overbrengen. Als je bedenkt dat een enkele kilo in de handel dertigduizend euro doet, dan praat je over zo'n honderdtwintig miljoen euro. Honderdtwintig miljoen die de Balkanners dus NIET binnenhalen, plus het verlies van het jacht, maar dát zal wel het laatste zijn geweest waar ze over wakker hebben gelegen. In ieder geval begrijp ik volledig zijn ketting-rookgedrag. Ik zou ook niet graag in zijn schoenen staan. Hij vertelde dit alles heel open, bijna op kinderlijk naïeve wijze... en zo zal hij ook vast gepraat hebben, al feestend en wel met die hoertjes aan boord voordat hij het ruime sop koos. Die grietjes hebben hem verkocht voor wat tipgeld. Hij was ervan overtuigd dat als hij één teen buiten de gevangenis zou zetten, omgelegd zou worden.

De reputatie kennende van de Balkancriminelen, die tot de hardste en gevaarlijkste jongens van de wereld behoren, kan ik dat alleen maar hópen voor hem. Een teken aan de wand is natuurlijk al dat er nooit voor Levent gezorgd is door de cokebazen en dat hij het daardoor extreem moeilijk heeft gehad in de gevangenis. Hij werd samen met de Bulgaren veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf en zat volledig financieel aan de grond. Hij begon een relatie met een Boliviaanse vrouw van de vrouwenvleugel. Hij kreeg zelfs een keer in de twee weken bezoek zonder toezicht toegewezen. De vrouw, die ook voor cokesmokkel (bolletjes slikken) vastzat, was helemaal hótel de botel van de Turk en onderhield hem met twaalf pakjes sigaretten in de week, (waar hij nooit genoeg aan had) en de nodige boodschappen.

Hij beweerde zelfs dat hij totaal niet verliefd was, maar geen enkele keus had gezien zijn erbarmelijke situatie. `s Nachts moest de tv van hem zachtjes aanblijven. Hij was een beetje bang in het donker. Na een week of wat werd hij overgeplaatst naar de bajes van León, ook *Inocente* (lees: Onschuld) zijn vriendin, ging enkele weken na hem naar dezelfde gevangenis. Toen hij net zijn hielen had gelicht zat ik binnen het half uur opgescheept met een Madrileense straatjunk die me eerst vroeg of hij moest betalen voor de tv die Levent in zijn zenuwen vergeten was mee te nemen. Ik zei hem dat hij niets hoefde te betalen, waarna hij mijn cel introk met zijn plastic bekpakking. Ik wilde al meteen van Pedro af. Hij was net een klein kind. Hij leek wel stil gestaan te hebben in zijn ontwikkeling, ook stopte hij dagelijks een hele medicijnkast in zijn mik. Dat had nauwelijks effect op zijn ADHD-gedrag in de cel. Het nagenoeg onverstaanbare junkie-Spaans, als hij een lul-kick had van de medicijnen, was uitermate vermoeiend. Hij zat `s avonds vol vlijt tekeningetjes te maken en briefjes te schrijven aan zijn vriendin, waarbij ik dan het uitzicht had op zijn blote rug met misschien wel tweehonderd ongelooflijk grote rode ontstoken puisten met vette gele koppen erop.

Ik vroeg hem of hij niet wat kon aantrekken omdat het nou niet bepaald smakelijk was om daar heel de avond tegenaan te kijken, waarop hij zei dat zijn meisje binnenkort op *vis a vis* zou komen (bezoek zonder toezicht.) Hij hoopte dat de boel er een beetje beter uit zou zien als hij het wat extra liet luchten. Hij gooide in de douche in onze cel de chloor rechtstreeks uit de fles over zijn 'vulkanenlandschapsrug' waarbij hij dan stond te jodelen van de pijn.

De puisten trokken echter nooit weg en na weken van onuitsprekelijke armoë, waarin we het grootste deel van de tijd zonder tv hadden gezeten omdat iemand beweerde dat hij die tv van Levent had betaald, en dus de eigenaar zou zijn, besloot Pedro een andere celmaat te zoeken die wel een tv'tje bezat.

De Nederlands sprekende Turk Olgun trok nu bij me in. De vijftigjarige Turk met enorme bierbuik werd gezocht in Turkije voor xtc-smokkel en was tijdens een vakantie in Spanje door de policia uit zijn auto getrokken. Hij vocht nu tegen uitlevering en had het constant over de gruwelen in een Turkse gevangenis. Hij ging nog liever dood dan dat hij naar de gevangenis moest in zijn vaderland. Olgun rolde géén tapijt uit in de cel, maar las wel een aantal keer per dag duidelijk hoorbaar uit de Koran. Hij was een moeilijke man met een extreem dominant karakter. Af en toe botsten we flink, omdat ik dan misschien wel gevoelig ben, maar toch óók dominant in zekere zin. Ik maakte volgens hem fouten, door bijvoorbeeld een ander boek bovenop zijn Koran te leggen, of ik klom eroverheen als ik het bovenste bed wilde bereiken... Hoe haalde ik het in mijn hoofd. Ook het laten vallen van broodkruimels op de celvloer kon de Turk op zijn achterste benen zetten. Toen ik het een keer zat was en zei dat hij niet zo moest zitten zeiken, scheelde het verdomd weinig of hij was me aangevloegen.

'IK ZÍT NIET TE ZEIKEN,'schreeuwde hij het toen uit. Er werd in de gevangenis wel een vrachtwagen brood per dag weggegooid en dat zat hem erg dwars, er waren immers mensen die niet te eten hadden. Zodoende voerde hij al het brood dat hij te pakken kon krijgen aan de duiven op de binnenplaats, die na een tijdje precies wisten wanneer Olgun kwam aanzetten met de broodzak en dan met minimaal honderdvijftig stuks aan het wachten waren. De Dam in Amsterdam was er niks bij.

Op een gegeven moment mocht niemand meer brood voeren van de bewaarders omdat alles onder de duivenschijt zat en er overal nesten met jonge duiven op de muren en in spleten van het gebouw zaten. Ze hadden het té goed. Als we zo door zouden gaan hadden we binnenkort duizend duiven op de patio. Sommige hadden zelfs een babyduifje in hun cel gehad. Emil had er ooit eentje een blauw ringetje (gemaakt van de dop van een Bic-pen) om zijn pootje gedaan, en daarvoor herkende je het beestje tussen alle anderen.

Ja, de duiven vonden Soto del Real wél een prima woonplaats. Olgun en ik voelde ons regelmatig doodongelukkig in die bloedhete cel. We hadden soms gesprekken over hoe onze levens tot nu toe waren verlopen, waarbij we dan nauwelijks onze tranen konden bedwingen. Hij had net zoals ik, ondanks zijn dominantie, een (over)gevoelige inborst, we leken in dat opzicht heel erg op elkaar. Heel erg hard kunnen zijn, maar een klein hartje hebben. Olgun kon absoluut niet opschieten met de Belgische binnenvaartschipper *El Capitán* Richard, omdat hij volgens hem ietwat té racistische grapjes over de Islam maakte. Zo haalde hij als het zijn beurt was, al knarsetandend met de grootste tegenzin koffie voor die ouwe.

Olgun had een vrouw en een zoontje in Marokko die hij al twee jaar niet gezien had omdat hij het te druk had gehad met het wilde wijvenspel. We hadden op een gegeven moment een mobieltje in de cel die ik van Gerrit (een andere Belg) had gekregen, en als Olgun zijn Marokkaanse vrouw belde en ze nam niet direct op, dan vloog hij zowat door de celdeur heen van woede: ‘Ze zal toch niet vreemdgaan?’ zei hij dan, alsof ik dat kon weten. Hij schold haar de huid vol als hij erachter was gekomen dat ze pas om elf uur `s avonds thuis was. Hij probeerde de boel onder controle te houden vanuit de cel in Soto... Een kansloze missie... De Turk zat negen uur per dag aan de ‘grotejongenspokertafel’ waar ik hem regelmatig honderden euro’s zag winnen. Hij gaf me wel eens wat om mee te spelen, maar dit draaide meestal op niets uit omdat ik te weinig vermogen had om in te zetten en zo niet vrijuit kon spelen. Al met al konden we toch goed met elkaar opschieten, al begreep niemand hoe ik het volhield met hem in de cel. Soms werd er op het mobieltje een week of twee door niemand gebeld of ge-sms’t. Olgun zei dan wel tien keer per avond: ‘Mike, kijk jij eens even of er geen gemiste oproepen zijn.’ En dat terwijl we allebei in een piepklein hok boven op die telefoon zitten... Ik antwoordde dan:

‘Nee jongen, we zijn niet bijster populair vanavond.’

We keken iedere avond naar een spelshow waarbij de kandidaten eerlijk antwoord moesten geven op de gestelde vragen in het bijzijn van hun geliefden; er werden vragen gesteld als: ‘Heeft U wel eens seks gehad met meerdere mannen tegelijk?’ De Turk en ik vonden het programma sappig.

Vooraf Olgun zat vol ongeloof te kijken hoe de mensen zichzelf finaal voor schut zetten. Ik moest aan de lopende band alles vertalen want hij verstond geen woord Spaans. We noemden het programma: *Verdad*, (Waarheid) de vragen werden steeds pijnlijker naarmate het gewonnen bedrag hoger werd, waarbij nagenoeg iedereen op het laatst begon te liegen of de waarheid een beetje 'bij te stellen.' Ik ben al een tijdje weg uit Nederland, maar het zou zomaar kunnen dat het ook op de buis in Nederland is (geweest.) De vragen in Spanje waren echter uitermate pikant.

Ergens in de maand augustus 2010 besloot ik, mede door de Turk die zei dat ik verslaafd was aan de Valium en slaappillen, met de pillenname te stoppen. Ik dacht: niks aan de hand, ik stop gewoon met die zoi. Nooit eerder geweten dat medicijnen zo verslavend konden werken; mijn hele lichaam was compleet van slag en hoewel ik doodmoe was kon ik de eerste nacht nog geen seconde de slaap vatten, begon weer aan Shannon te denken en had een afschuwelijke nacht. Tegen de ochtend was ik finaal geradbraakt. Tijdens de siësta, van twee uur 's middags tot halfvijf, lukte het weer niet om te slapen. Toen ik 's avonds om half twaalf nog wakker was en duidelijk aanvoelde dat het weer niet ging lukken, klom ik uit mijn bed om toch maar een slaappil te gaan nemen. Olgun bleek deze verstopt te hebben (naar later bleek onder zijn kussen) en lag diep te snurken... De hele verdere nacht bleef ik klaarwakker met een hoofd vol donkere, onbestendige, bittere en naargeestige gedachten. Met geen mogelijkheid lukte het om te slapen. Je focust jezelf er dan teveel op, en dan kan je het helemaal wel vergeten. Mijn lichaam begon overal pijn te doen, vooral mijn rug en zijflanken gaven de geest van het slaapttekort. In de ochtend had ik een verschrikkelijk humeur door alle ontberingen van de nacht, ook Olgun beweerde haast niet geslapen te hebben en was prikkelbaar, terwijl ik urenlang klaarwakker naar zijn gesnurk had liggen luisteren. We hadden weer een aanvaring over een futiliteit.

De hele verdere dag liep ik als een ware zombie over de afdeling, voelde me gebroken, had het koud ondanks de warmte, werkelijk overal spierpijn... Ik begon nu wel te beseffen wat ik mijn lijf weer had aangedaan met die vervloekte medicatie. De pillen, die ik nog steeds kreeg bij de uitgifte, gaf ik aan Olgun om zodoende niet in de verleiding te komen, hoewel ik in nacht drie weer op zoek ging als een dief in de nacht naar mijn pillen, en ze weer niet kon vinden...

Je wilt zó graag slapen, nergens meer aan hoeven denken, bevrijd worden van je ellende, maar het lukte gewoon niet. Uiteindelijk was ik ook de vierde nacht compleet wakker. Iets dat je gewoon niet kan geloven dat het bestaat, overkomt je. Ik kan U zeggen dat deze vier nachten zonder een seconde slaap, met mijn hoofd vol inktzwarte narigheid, behoren tot de zwaarste categorie van LIJDEN.

Broodnuchter zo'n honderd uur wakker zijn; écht een vreselijk drama voor de geest. Je lijf voelt aan alsof je kaars elk moment uitgeblazen kan worden. Pas op dag vijf tijdens de siësta, sliep ik voor het eerst een klein uurtje. De nacht die daarop volgde misschien zo'n drie uur, daarna begon het slapen steeds beter te gaan, maar daarvoor moest ik dus wel éérst door een hel heen... Ik kan me levendig voorstellen dat er mensen zijn die slaappillen slikken totdat ze inslapen voor de allerlaatste keer. Ik was er nu vanaf en begon me langzaam-aan steeds beter en sterker te voelen. Ik slikte niets meer en ruilde de slaappillen en Valium voor sigaretten bij de Engelsman Mark, de Btw-fraudedeur. Hij zat er volledig doorheen en zag er vreselijk slecht, onverzorgd en totaal vervuild uit. Zo had ik in ieder geval een beetje inkomen van die pillen. Tijdens mijn gevecht om van de pillen af te komen, belde op een avond de liefde van mijn leven voor het eerst. Ik had haar eerder al een vloedgolf aan brieven geschreven, en wat later zond ik haar in een brief het nummer van het Spaanse mobieltje dat ik bemachtigd had... De telefoon ging over met: NUMMER ONBEKEND, ja... dat móest Shannon wel zijn. Mijn hart stopte even met kloppen, ik kon geen woord uitbrengen en genoot oprecht van het horen van haar stemgeluid... Ik kon mijn bloedsomloop letterlijk volgen van mijn tenen naar mijn hoofd en wilde het liefst gaan huilen, zo overweldigend waren mijn gevoelens.

Eindelijk had ik haar aan de telefoon; ze beloofde vaker te bellen en had het verdomme over haar nieuwe vriend... Dat was wel het ALLERLAATSE op de wereld dat ik wilde horen, ook schoof ze figuurlijk de bevestiging van onze echtscheiding onder mijn celdeur door. Ik wilde niet weten wat voor een vreselijke dingen ze over mij gezegd moest hebben bij haar advocaat om dit zonder mijn medewerking voor elkaar te krijgen. Ik 'troostte' mezelf maar met de gedachten dat we toch zo'n tweeënhalf jaar op papier getrouwd zijn geweest. Te kort... maar misschien ook wel veel te lang. Voor haar was alles nu over, maar mijn emotionele verbintenis met haar...

Wanneer zou dát in Godsnaam eindigen? Ik lag die nachten toch al wakker, maar kreeg er nog meer narigheid in mijn hoofd bij. Shannon neukt met een ander, de liefde van je leven, en jij Mike?

Je rot hier weg, zonder dat je daar ook maar iets aan kan veranderen, de wereld is een wrede plek... Ik sterf hier in niemandsland van het verlangen naar haar; om alleen maar bij haar te kunnen zijn. En seks is hier al helemaal een utopie. Om stapelgek van te worden, altijd maar pijn, ik ken niks anders meer, pijn, narigheid en verdriet... Shannon hield woord. Ze belde inderdaad nog een paar keer en stuurde zelfs een pakket met kleren en een Spaans woordenboek. Dat ging helaas mis omdat een neger die met verlof ging te lui was geweest om het op te halen bij het postkantoor ondanks zijn belofte. Daarna werd het stil. Ik kreeg welgeteld nog één brief van haar, ook kón ze me later niet meer bellen omdat ik overgeplaatst werd. Ik had de telefoon achtergelaten voor Olgun... (een enorme spijt van gehad.) De briefstiltte die volgde deed mijn ziel scheuren... Dagelijks sleepte ik mezelf door de dagen heen... Ze blijft alles voor mij betekenen... eigenlijk hoe minder ik van haar hoor, hoe meer ik naar haar verlang tot aan het obsessieve aan toe. Ik creëerde zo mijn eigen steeds groter wordende hel op aarde, en op geen enkele manier was ik bij machte om dat proces te keren. Het lijkt wel of ik alleen voor haar besta en voor niemand anders meer, hoe verschrikkelijk HOPELOOS dit ook mag klinken.

Iedereen op de bovenste ring had zo'n beetje een mobieltje; boven zaten de zware jongens en het bleek dat alleen die cellen bereik hadden. Op de eerste verdieping bleek een mobieltje compleet waardeeloos te zijn, er was gewoon geen signaal te bekennen, hoezeer je ook wanhopig door je cel lopend een goed punt probeerde te vinden, dus de 'vraag' naar de bovenste cellen was groot. Iedereen verstopte de mobieltjes plus laders op de gekste plaatsen; in de chocolade-pastapot gewikkeld in een condoom, of zelfs in de wc pot, waterdicht verpakt met meerdere condooms, of een uitholling in het matras, maar géén van die plekken voelde ooit veilig aan. Bij een *cacheo* (celdoorzoeking) zouden die gehaaide bewaarders het tóch wel vinden. Het opladen van de telefoon was vaak enorm vervelend, niet in de laatste plaats omdat je geen originele lader had en dan de boel rechtstreeks op de accu met allerlei draadjes en tape moest doorverbinden waardoor je ook niet precies kon zien of de accu vol was of niet.

Na verloop van tijd kreeg ik echter handigheid in het inschatten daarvan. Ik verhuurde het mobieltje regelmatig voor een nachtje en kreeg dan in ruil een pakje Winston, of iemand liet zijn vrouw of vriendin even het onontbeerlijke beltegoed erop zetten, dat natuurlijk altijd een groot probleem was binnen...

We konden nou eenmaal niet even naar de benzinepomp of een zogenaamde *Locutorio* lopen om beltegoed te kopen. Aan het *carne fresca*, die vaak wanhopig wilde bellen omdat hun nummers bij de gewone telefoon nog niet geactiveerd waren, kon je in principe vragen wat je wilde. Zo kreeg ik eens van een Duitser voor één middag uitlenen vijf pakjes Winston, en ik ben er zeker van dat ik er vijf te weinig had gevraagd, zo wanhopig zag hij eruit. Wel was het vervelend dat je altijd moest zorgen dat de accu bomvol was; dat kwam niet altijd goed uit en leverde de nodige stress op. De lader was wel eens uitgeleend en zelfs een keer kapot. Het laten maken door een Cubaan die toegang had tot de werkplaats kostte me drie pakjes sigaretten. De telefoon zorgde voor wat inkomsten, maar aan de andere kant ook voor hoofdpijn. Je kwam er achter (áls ik het al niet wist) dat er nog maar heel erg weinig mensen contact met je wilden opnemen. Het werd me wel erg pijnlijk duidelijk gemaakt: Uit het oog uit 't hart, in de meest verschrikkelijke zin van de betekenis. Er werd simpelweg nóóit gebeld, en zélf bellen was onmogelijk doordat er haast never voldoende beltegoed opstond, en dan nog... Moet je dan als een debiel gaan rondbellen in de hoop op een beetje aandacht? Dat schiet toch ook niet op.

Nee, soms een sms'je en daar bleef het dan wel bij, en zelfs daar werd zelden op geantwoord. Een andere nare bijkomstigheid was wel dat Olgun met de grote regelmaat van de klok, ruzie aan het maken was met zijn vrouw, en dat ging er niet zachtzinnig aan toe. Half in het Arabisch en Turks, waarbij de bewaarders het in principe konden horen aan het eind van de gang. Hij kon zich gewoon niet een beetje beheersen en flikte het iedere keer maar weer, en om daar verplicht naar te moeten luisteren in zo'n kleine ruimte was wel eens teveel voor de geest. De Turkse taal vond ik ook niet bepaald (zéker niet ruziemakend) een streling voor het oor, en stopte soms van ellende mijn vingers in de oren, en dacht: moet je jezelf nou eens zien zitten Mike...

Wat een ellende.

Dat ik 'mijn' Shannon aan de lijn had gehad deed mij goed, maar aan de andere kant werd het verlangen naar haar alleen maar groter, en de onrust die je in de gevangenis kan missen als kiespijn, werd aangewakkerd als benzine op het vuur.

Ik zou pas de kans krijgen om de naar mij zo verlangde stem weer te horen tijdens een telefoongesprek een heel leven verder...

Zo'n achthonderd dagen later...

HET DEKENVERBOD EN DE BILNAADTRUUK

Je was zo'n negen uur per dag uit je cel en je leven speelde zich af op de binnenplaats. Ik denk dat het woord *patio* het meest gebruikte woord is binnen de muren. Je liep daar rond te hangen en de tijd te doden. Zo'n 'ochtend' van half negen tot half twee 's middags kon een eeuwigheid duren, zeker als je geen natje of droogje had of niks te roken, maar dat was voortdurend een groot 'bajesprobleem.' Al snel viel er met niemand meer iets te bepraten, en dat wilde ik meestal ook niet. Je liep vaak in de rondte met je hoofd gericht naar de grond om maar vooral niet te hoeven praten met mensen waar je geen zin in had. Dit gedrag vertoonde nagenoeg iedereen. Je hebt gewoon geen trek om tien keer per dag iemand te moeten groeten of steeds maar weer het zelfde gezever te moeten aanhoren dat je soms tot wanhoop kon drijven.

Je ziet de medegevangenen rondslechteren met een ongelooflijk moedeloos gezicht, dit dan jaren achter elkaar met precies dezelfde dagindeling in die troosteloze omgeving, zeven dagen in de week, eeuwigdurend. Ik zat vaak met Gerrit de Belg op een deken in de zon. We maakten er het beste van. De Belg zat voor een zaak waarbij er een Cessna-vliegtuigje was neergestort op een landgoed bij een finca vlakbij de stad Ciudad Real. De Marokkaanse piloten waren bij de crash omgekomen en de politie vond tussen de wrakstukken behalve de lijken, nog driehonderd kilo hasj van eerste kwaliteit. Het vliegtuigje was op naam van Gerrit gehuurd... Volgens hem hadden de piloten teveel gezopen en gesnoven waardoor ze de wat ruige landingsbaan verkeerd hadden ingeschat en daardoor met Cessna en al het ravijn in donderden, maar goed dat waren zijn speculaties natuurlijk.

Gerrit zou al na zes maanden vrijkomen wegens gebrek aan bewijs dat hij iets met de hasj te maken had. De Belg had het altijd vreselijk druk met het regelen van allerlei louche bajeszaakjes en het telefoneren met zijn vrouw. Het leek wel of hij tijd te kórt kwam. Gerrit die zo'n veertig jaar oud was regelde 's ochtends altijd het dekenritueel; een goed plekje uitzoeken zonder rochels of duivenstront, de punten goed straktrekken en een handdoekje erbij voor in de nek.

Zo hadden we een prima plek om urenlang ongestoord van de zon te kunnen genieten. Het was blijkbaar erg gezellig bij ons op het dekkentje.